

Tuomas Parhiala

Urheilun kustannukset Vuokatti urheiluakatemia 2. asteen urheilijoilla

Opinnäytetyö

Kajaanin ammattikorkeakoulu

Sosiaali-, terveys-, ja liikunta-ala

Liikunnan ja vapaa-ajan koulutusohjelma

Syksy 2013

Koulutusala Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	Koulutusohjelma Liikunnan ja vapaa-ajan koulutusohjelma
Tekijä(t) Tuomas Parhiala	
Työn nimi Urheilun kustannukset Vuokatti urheiluakatemia 2. asteen urheilijoilla	
Vaihtoehtoiset ammattipinnot Terveysliikunta	Toimeksiantaja Vuokatti urheiluakatemia
Aika Syksy 2013	Sivumäärä ja liitteet 47 + 6
<p>Vuokatti urheiluakatemia on halunnut selvittää mistä tekijöistä nuorten urheilijoiden tulot ja menot koostuvat, sekä kuinka suurista summista toisella asteella opiskelevien urheilijoiden kohdalla on kyse. Tämän kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on ensisijaisesti tuottaa tilastollista tietoa nuorten urheilijoiden tulojen ja menojen rakenteesta. Tutkimuksen tarkoituksena on kertoa millaisia ovat Vuokatti urheiluakatemia toisella asteella opiskelevien urheilijoiden omaan lajiinsa käytetyt taloudelliset panostukset ja kuinka suuri on perheiden osuus tästä kokonaisuudesta. Lisäksi työ vertailee yksilö- ja joukkuelajien tulojen ja kustannusten rakennetta.</p> <p>Tutkimuksen kohderyhmänä on kaudella 2012 - 2013 Vuokatti urheiluakatemia toisella asteella opiskelevat urheilijat. Urheilijat ovat iältään 15 – 19-vuotiaita tyttöjä ja poikia. Tutkimuksessa julkaistiin kaksi erillistä kyselylomakepohjaa. Ensimmäinen oli tarkoitettu urheiluakatemia urheilijoille, johon vastasi 61 urheilijaa ja toinen joukkueurheiluseuroille, johon vastauksia tuli neljältä jääkiekkoujoukkueelta. Yhteensä tutkimuksessa oli yhden-toista eri lajin edustajia. Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys perustuu niin kotimaiseen kuin ulkomaiseen kirjallisuuteen, verkkojulkaisuihin ja kirjoittajan omiin päätelmiin. Tutkimusaineiston analysointi on suoritettu SPSS – tilasto-ohjelmalla.</p> <p>Tutkimustuloksista selviää, että Vuokatti urheiluakatemiassa opiskelevat toisen asteen urheilijat käyttivät valmentautumiseensa keskimäärin 5152€. Joukkueurheilijat käyttävät keskimäärin 3620€ kauden aikana urheiluharrastukseensa ja yksilöurheilijat 6685€. Suurimmat kustannukset joukkueurheilijoille aiheuttivat kausimaksut ja välinehankinnat. Yksilöurheilijoille välinehankinnat ja leirityskulut olivat suurimmat kustannuserät. Urheilutoiminta rahoitetaan suurimmaksi osaksi vanhempien kukkarosta. Urheilijat saivat keskimäärin 1600€ arvosta rahallisia- ja liikuntavälineavustuksia. Yksilöurheilijat saavat joukkueurheilijoita selkeästi enemmän henkilökohtaista sponsorointitukea. Joukkueurheilijat saivat keskimäärin 533€ ja yksilöurheilijat 1729€. Tutkimustulokset osoittavat Vuokatti urheiluakatemia urheilijoiden kustannusten olevan selvästi tuloja suuremmat. Yksilölajien harrastamisesta aiheutuvat kustannukset ovat selvästi jääkiekkoa korkeammat. Yksilöurheilijat saavat kuitenkin enemmän sponsoritukea yksityisiltä sponsoreilta, ja tämä tasoittaa kokonaismenoja niin, että yksilöurheilijalle jää keskimäärin 2339€ enemmän kustannuksia mitä joukkueurheilijoille. Täytyy kuitenkin muistaa, että lajien väliltä löytyy suuria yksittäisiä eroja.</p>	
Kieli	Suomi
Asiasanat	Urheilun kustannukset, toisen asteen koulutus, urheiluakatemia, sponsorointi
Säilytyspaikka	☒ Verkkokirjasto Theseus ☐ Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto

School School of Health and Sports	Degree Programme Sports and Leisure Management
Author(s) Parhiala Tuomas	
Title Financial investments at Vuokatti Sports Institute Secondary School athletes	
Optional Professional Studies Health-Promoting Physical Activity	Commissioned by Vuokatti Sports Institute
Date Autumn 2013	Total Number of Pages and Appendices 47 + 6
<p>Vuokatti Sports Institute has wanted to find out which factors young athletes' incomes and expenses consisted of and how much those are within athletes on secondary level. This qualitative study was primarily designed to produce statistical information about young athletes' incomes and expense structure. The purpose of this study was to study how big financial investments students at Vuokatti Sports Institute Secondary School made in their sport and how much of this money came from their families. In addition, this thesis compares the revenues and expense structure of both individual and team sports.</p> <p>The target group of this thesis was athletes at Vuokatti Sports Institute Secondary School. They were both boys and girls aged 15 to 19. Two separate questionnaires were designed for this research. The first questionnaire was tailored athletes at the sports academy, and it was answered by 61 athletes. Four hockey players answered the second questionnaire. The informants of this study represented a total of eleven different sports. The theoretical framework of this thesis is based on both Finnish and international literature, online publications and the author's own conclusions. The research data analysis was performed using the SPSS analytics software.</p> <p>The results showed that athletes at Vuokatti Sports Academy Secondary School used an average of 5,152€ on their own training. Team athletes spent an average of 3,620€ during one season and individual athletes 6,685€. The biggest expenses for team athletes were season tickets and buying new equipment and for athletes in individual sports equipment costs and sports camp payments. Sports activities were financed mainly by parents. Athletes received an average of 1,600€ in grants. Individual athletes had clearly more personal sponsorships than team athletes. Team athletes received an average of € 533 from sponsors while individual athletes received an average of 1,729€.</p> <p>Costs in individual sports were significantly higher than in ice hockey. Individual athletes, however, received more financial support from private sponsors, which leveled the total expenditure so that individual athletes' expenses were 2,339 € more than team athletes. It has to be pointed out, however, that there are big differences between sports.</p>	
Language of Thesis	Finnish
Keywords	Cost of the sport, secondary education, sports academy, sponsorship
Deposited at	☒ Electronic library Theseus ☐ Library of Kajaani University of Applied Sciences

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
2 URHEILIJAJA KOULUTUS	4
2.1 Urheilijat ja koulutuksen tarve	4
2.2 Urheilulukiot	5
2.3 Ammattioppilaitokset	8
2.4 Urheiluakatemit	10
3 URHEILUN SPONSOROINTI JA URHEILIJAN TUKIMUODOT	13
3.1 Sponsoroinnin määrittely	13
3.2 Sponsorointi yhteistyömuotona	14
3.3 Sponsorihankinta käytännössä	15
3.4 Talous osana urheilijan arkea: urheilun kustannukset ja niiden merkitys urheilijalle	15
3.5 Yritysyhteistyön merkitys urheilulle	16
3.6 Urheiluseurojen rahoitus	17
3.7 Urheilijan tukimuodot	17
4 TUTKIMUSOGELMAT	19
5 TUTKIMUSMENETELMÄ	20
5.1 Kohderyhmä	22
5.2 Reliabiliteetti ja validiteetti	22
6 TUTKIMUSTULOKSET	24
6.1 Yksilöurheilijoiden tulojen ja menojen rakentuminen	31
6.2 Jääkiekon tulot ja meno	35
7 POHDINTA	37
7.1 Keskeisimmät tulokset	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
7.2 Tulojen ja menojen kokonaissuuruudet	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
7.3 Yksilö ja joukkueläjien väliset kustannuserot	38
7.4 Luotettavuus	39
7.5 Vapaapohdinta	40
7.6 Jatkotutkimusaiheita	41

7.7 Ammatillinen kehittyminen ja yhteenveto
määritetty.

Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole

LÄHTEET

44

LIITTEET

1 JOHDANTO

Urheilusta aiheutuvat kustannukset nousevat jatkuvasti (Puronaho 2007) ja samalla kiristyvä työllisyystilanne vaatii nuorilta yhä ripeämpää opinnoista valmistumista. Tämä asettaa suuria paineita huippu-urheilijoiksi tähtäävien nuorien kouluttautumiselle. (Metsä - Tokkila 2001)

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvailla Vuokatti urheiluakatemiassa opiskelevien urheilijoiden kustannusten rakentumista kauden 2012 - 2013 aikana. Tutkimuksessa selvitetään kuinka paljon yksilö- ja joukkuelajien urheilijat käyttävät rahaa urheiluun ja kuinka he rahoittavat urheilusta aiheutuvat kustannukset. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tilastollista tietoa nuorten urheilijoiden urheiluun käyttämistä kustannuksistaan.

Vuokatti urheiluakatemialla, toimeksiantajana, on tavoitteena saada yleiskuva urheilijoidensa kustannusrakenteesta ja sponsoritukien suuruuksista. Saatua tietoa toimeksi antaja voi tulevaisuudessa hyödyntää urheilun- ja urheiluakatemian urheilijarahaston kehittämisessä. Opinnäytetyön kautta pystyn syventymään urheiluseurojen ja yksittäisten urheilijoiden kustannusten ja tulojen rakentumiseen. Tulevaisuudessa voin hyödyntää saatua tietoa toimiessani urheiluseurojen johtotehtävissä ja kehittää seuratyötä saamani tiedon kautta.

Nuorten urheilun kustannuksista keskustellaan mediassa paljon mutta faktatietoa urheiluun käytettävistä kustannuksista on vähän saatavilla. Vuokatti urheiluakatemia haluaa selvittää omien urheilijoidensa urheiluun käyttämiä kustannuksia. Huippu-urheilu pyörii pitkälle sponsoroinnin turvin mutta millaisista osista huipulle tähtäävän nuoren vuosittaiset tulot ja menot rakentuvat?

Urheilu-uransa aikana urheilija joutuu moniin eri valinta tilanteisiin, jolloin hänen täytyy valita urheilun ja muun elämän väliltä. Mitä suuremmista valinnoista on kysymys, sitä monimutkaisemmaksi ongelma yleensä muodostuu. Koulutusta ja ammattia koskevat valinnat ovat tutkimuksissa osoittautuneet hankalimmaksi. Tällaisissa valinnoissa urheilu on yleensä joutunut antamaan tilaa muulle elämälle. Nämä valinnat ajoittuvat yleensä urheilijan kasvun ja kehittymisen ajanjaksoon, jolloin harjoittelu vaatii paljon aikaa. (Vuolle 2011, 11.)

Urheiluakatemian tavoitteena on kehittää nuorille urheilijoille valmennus- ja koulutusjärjestelmä, jonka kautta urheilijat pystyvät yhdistämään päivittäisen harjoittelun, koulutuksen ja kilpailutoiminnan toimivaksi kokonaisuudeksi. Urheiluakatemian kautta voidaan parantaa

urheilijoiden opiskelu- ja urheilutuloksia, sekä varmistaa tutkinnon suorittaminen tavoitteiden mukaan. (Gröhn ja Riihivuori. 2008, Kauppinen 201.)

2 URHEILIJA JA KOULUTUS

Kilpailu kansainvälisessä huippu-urheilussa kiristyy. Siinä menestyminen vaatii entistä enemmän aikaa, jolloin harjoittelu on aloitettava jo nuoruusiässä. Urheilun vaatimusten kasvaessa, on samalla myös koulutuksen merkitys korostunut yhteiskunnassamme. Näiden kahden yhdistämisen haastavuuden takia on huomattu, että maan on luotava toimiva koulutusjärjestelmä huippu-urheilun ja opiskelun yhdistämiseksi tuottaakseen menestyviä huippu-urheilijoita. (Metsä-Tokila 2001, 18.)

Urheilun ja koulutuksen yhdistämisen on todettu olevan todella haastavaa niin Suomessa kuin maailmallakin. Urheilu- ja koulutusuran yhdistämisen suurimpana ongelmana on ajanpuute. Muita ongelmia ovat poissaolojen suuri määrä, urheilulajien erityisvaatimukset, kokonaiskuormitus, tiedon ja ohjauksen puute sekä opintojen rahoitus. (Metsä-Tokila 2001, 18.) Tällä hetkellä maassamme toisen asteen opintojen ja urheilun yhdistäminen on helpoimmin toteutettavissa, sillä oppilaitoksilla on laajat vapaudet toimia parhaaksi katsomallaan tavalla urheilijoiden suhteen. Toisen asteen koulutuksen vahvuutena ovat luokattomuus ja valmistumisajan joustavuus. (Metsä-Tokila, 2001.)

2.1 Urheilijat ja koulutuksen tarve

Urheilijoille sopivia koulutusmahdollisuuksia on perusteltu monella tavalla. Yksi tärkeimmistä argumenteista on ollut lahjakkaimpien urheilijoiden kerääminen samantyyliisiin oppilaitoksiin. Näin heitä on helpompi tarkkailla ja lahjakkuuksia nostaa esiin. Lisäksi urheiluun painotettavia oppilaitoksia ja opintolinjoja on perusteltu valtion halulla tarjota urheilijoille kouluttamismahdollisuus, jotta urheilu-uran jälkeen työelämään siirtyminen olisi helpompaa (Metsä-Tokila 2001, 18.) Tämä on todella tärkeää sillä harva urheilija ennättää hankkimaan urheilu-uran aikana niin suurta rahamäärää, ettei työelämän kautta tarvitsisi hankkia turvattua toimeentuloa loppuelämäksi (Vesterinen 1997).

Urheilun ja opiskelun yhdistämisen perustana toisella asteella toimii urheiluoppilaitosjärjestelmä, joka koostuu opetusministeriön erityisen urheilijoiden koulutustehtävän saaneista 13 urheilulukioista ja 13 ammatillisen koulutuksen järjestäjästä. Lisäksi liikuntapainotteiset lukiot ja ammatilliset oppilaitokset tukevat urheilijoiden opintoja ja urheilun yhdistämistä toisella asteella. Toiselle asteelle ajoittuva harjoitteluvaihe on tärkeä vaihe huippu-urheilu-uran perustan luomisessa. (Urheiluakatemioiden valtakunnallinen kehittämisohjelma 2010 - 2013) Korkea-asteen oppilaitoksissa opiskelee tällä hetkellä noin 400 huipulle tähtäävää tai jo kansainvälistä menestystä saavuttanutta urheilijaa (Gröhn ja Riihivuori 2008).

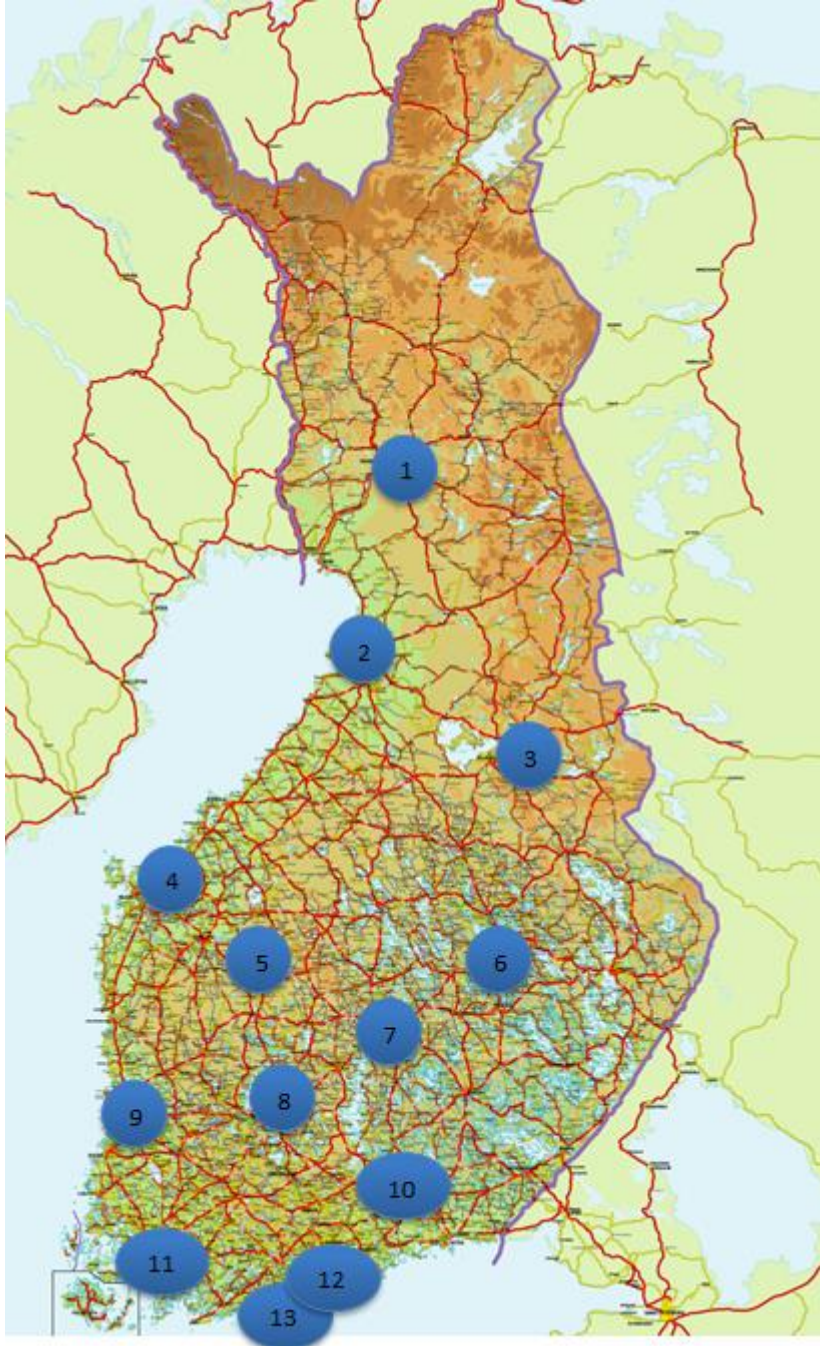
2.2 Urheilulukiot

Urheilulukioiden tavoitteena on mahdollistaa urheilun ja lukio-opintojen suorittaminen. Näin nuorilla urheilijoilla on hyvät mahdollisuudet yhdistää urheilu ja opiskelu. Urheilulukioiden oppilailla on mahdollisuus poiketa muutamista opetussuunnitelman pakollisista opinnoista. (URA - työryhmän muistio 1999.) Urheilija saa ammattivalmennusta ja mahdollisuuden harjoitella kouluaikana. Hän saa myös opistosuorituksia urheiluun käytetystä ajasta, joka otetaan huomioon lukion suorittamiseen vaaditussa opintomäärässä. Urheiluoppilaitoksissa katsotaan urheiluun liittyviä poissaoloja suopeammin. Lisäksi urheilulukioiden liikuntakurssien määrä on yleensä laajempi, jolloin nuorella urheilijalla on mahdollisuus tutustua muihinkin lajeihin. Urheilupainotteisissa oppilaitoksissa opiskelevien oppilaiden opiskelumotivaatio on yleensä korkea sillä keskeyttämisprosentti on muita oppilaitoksia pienempi. (Metsä-Tokila 2001, 241.) 1980 – 1990 luvuilla tehdyissä tutkimuksissa osoitettiin että urheilulukioiden oppilaiden tulokset ylioppilaskirjoituksissa olivat samalla tasolla kuin koko maan keskiarvo. (Viitanen 1992.) Kastellin Urheilulukion liikunnanopettajan mukaan liikuntainnostus tarttuu myös koulun tavallisella linjalla opiskeleviin oppilaisiin (Luoma 1991).

Urheilulukioihin haetaan yhteisvalinnassa. Valinnassa otetaan huomioon koulumenestyksen ohella urheilumenestys. Useimmat urheilulukiot järjestävät myös valintakokeita kouluun hakkeville. Varsinaisten urheilulukioiden lisäksi maassamme toimii myös urheilupainotteisia lukioita, jotka toimivat lähes urheilulukioiden tapaan. Osa näistä oppilaitoksista onkin hakenut urheilulukion tehtävää. (Metsä-Tokila 2001, 239 ja 252-254)

Urheilulukiot ovat sijoittuneet alueellisesti eri puolille Suomea ja osa oppilaitoksista on erikoistunut hieman eri lajeihin vaikka kaikki ovatkin monilajilukioita. Kuvassa 1 on esitetty urheilulukijoiden tarkempi sijainti. Näissä urheilulukioissa on joukko päälajeja, joihin oppilaitos tarjoaa systemaattista valmennusta. Sivulajeihin ei ole yleensä tarjolla valmennusta vaan urheilijat saavat harjoitella oma-aloitteisesti. Opiskelijat hakeutuvat näihin oppilaitoksiin ympäri Suomea, vaikka suurin osa opiskelijoista tulee lähiseuduilta. Tämä on luonnollista sillä, yleensä urheilulukiot ovat sijoittuneet suuriin kaupunkeihin, joiden ympärillä on lahjakkaita nuoria. Maaseudulla sijaitsevia lukiota on vain muutamia, joista yksi on Sotkamo. (URA-työryhmän muistio 1999). Maaseutulukioiden vahvuutena on erikoistuminen, esimerkiksi Sotkamon vahvuutena on talvilajien osaaminen.

Kuvio 1 Urheilulukijoiden sijainti (HarvestMVA 2013)

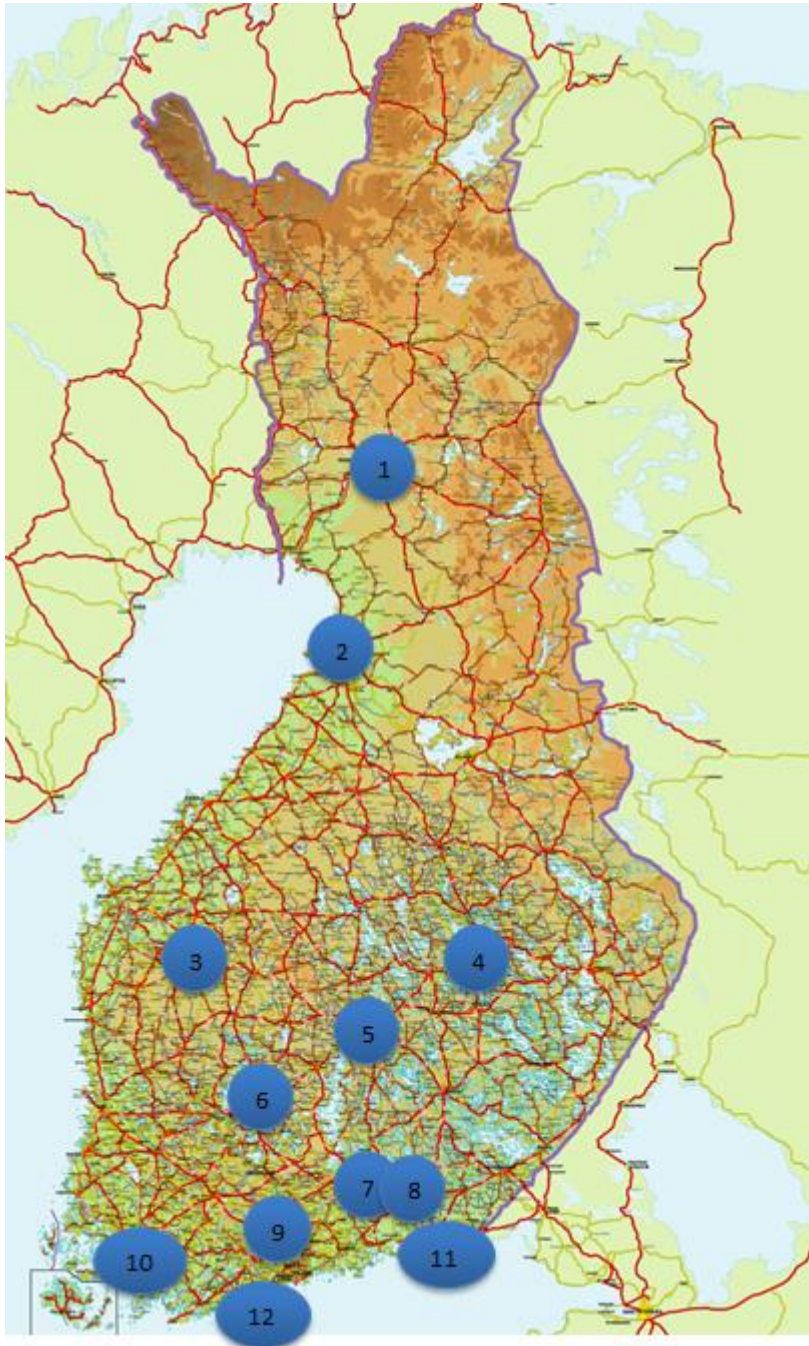

Urheilulukiot: 1. Ounasvaaran lukio, Rovaniemi 2. Kastellin lukio Oulu, 3. Sotkamon lukio Sotkamo 4. Vöyrä samgymnasium Vöyrä, Vöyri 5. Kuortaneen lukio Kuortane 6. Kuopion klassillinen lukio Kuopio 7. Voionmaan lukio Jyväskylä 8. Sammon keskuslukio Tampere 9. Porin suomalaisen yhteislyseon lukio, Pori 10. Salpausselän lukio Lahti 11. Kerttulin lukio (ent. Aurajoen lukio) Turku 12. Pohjois-Haagan yhteiskoulu, Helsinki 13. Mäkelänrinteen lukio Helsinki

2.3 Ammattioppilaitokset

Urheilulukioiden ohella myös ammatilliset oppilaitokset ovat kiinnostuneet liikunnan lisäämisestä koulutustarjontaan ja sitä kautta mahdollistaneet urheilijoille paremmat harjoittelumahdollisuudet sekä ammatillisen jatkokoulutussuunnan lukion ohelle. Kuvassa 2 on esitetty ammattioppilaitosten sijainti. Opetus- ja kulttuuriministeriö on 1990-luvulta lähtien myöntänyt urheilupainotteisille ammattikouluille ylimääräistä tukea jos ne ovat tarjonneet ammatti- maista valmennusta tai muita tukipalveluja urheilun ja koulutuksen edistämiseen. Pääsyvaatimuksena urheilupainotteiseen ammattioppilaitokseen pääsemiseksi urheilijan on täytynyt olla lajinsa kärkitasoa. Urheilijan on täytynyt myös läpäistä normaalit oppilaitoksen valintakriteerit. (URA-työryhmän muistio 1999.)

Kuvio 2 Ammattioppilaitosten sijainti (HarvestMVA2013)

Ammattioppilaitokset: 1. Rovaniemen koulutuskuntayhtymä 2. Oulun seudun ammattiopisto 3. Koulutuskeskus Sedu. Kotka 4. Savon ammatti- ja aikuisopisto Kuopio, Juankoski, Leppävirta, Toivala, Varkaus 5. Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, Jämsän ammattiopisto ja Jyväskylän ammattiopisto 6. Tampereen seudun ammattiopisto 7. Koulutuskeskus Salpaus, Lahti 8. Liikuntakeskus Pajulahti, Nastola 9. Hyria Koulutus Oy, Hyvinkää 10. Turun ammatti-instituutti – Åbo Yrkesinstitut 11. Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto, Kotka 12. Stadin ammattiopisto, Helsinki

2.4 Urheiluakatemit

Suomen olympiakomitea sai vuonna 2007 hallituksen päätöksellä valtakunnallisen urheiluakatemioiden koordinoinnin ja kehittämisvastuun. Valtakunnallisella koordinoinnilla pyritään saavuttamaan mahdollisimman tehokas ja taloudellinen tapa hyödyntää maassamme olevia huippu-urheilun osaajia, instituutioita, tukipalveluita sekä harjoittelu ja opiskelumahdollisuuksia. (Urheiluakatemioiden valtakunnallinen kehittämisohjelma 2010-2013)

Urheilulukiolaisten opiskelu- ja urheilumenestystä mittaavien tutkimusten mukaan yli puolet urheilulukiolaisista saavutti parhaat tuloksensa urheilu-urallaan lukiopiskelujen aikana. Kuitenkin yli puolet lopetti systemaattisen harjoittelun ja urheilu-uran lukion jälkeen. (Lämsä, Merikoski-Silius ja Härkönen. 2009; Kauppinen 2011.) Liikuntaharrastuksen yleisin lopettamissyynä on ajanpuute. Muita syitä ovat muut harrastukset, harjoittelun kovuus, kyllästyminen, harrastuksen kalleus, loukkaantuminen tai menestyksen puute. (Puronaho 2007). Maahamme tarvitaan siis jotain ennen toisen asteen koulutusta ja jotain sen jälkeen. Urheiluakatemiatoinnin ulottaminen yläkouluikäisiin on Olympiakomitean koordinoimien urheiluakatemioiden tärkeimpiä kehittämisen kohteita tällä hetkellä. Korkeakouluasteella tapahtuvaa akatemiatointia ei toki voi unohtaa, mutta siellä toiminnassa ollaan paljon pidemmällä mitä yläkouluissa. (Lämsä ym. 2009; Kauppinen 2011.) Suomessa on mahdollista hakeutua urheilupainotteiseen peruskouluun kuten Pohjois-Haagan peruskouluun Helsingissä, jossa voi valita ylimääräisiä liikuntatunteja ja jopa harjoitella kouluajalla. Monissa peruskouluissa on myös ns. liikuntaluokkia, joihin on kerätty liikuntaa harrastavia lapsia. (Gröhn ja Riihivuori 2008.) Tulevaisuudessa urheiluakatemia toimintaa tulee kehittää alemmilla kouluasteilla, jotta Suomella olisi jatkossakin menestyviä urheilijoita.

Urheiluakatemioiden tavoitteena on tarjota mahdollisuuksia urheilun ja koulunkäynnin yhdistämiselle sekä edistää päivittäisiä harjoittelumahdollisuuksia ja parantaa harjoitteluolosuhteita. Näiden lisäksi urheiluakatemit haluavat tarjota mahdollisuuden ammattimaisen valmennuksen saamiseen sekä tarjota elämänhallintaan ja urheilijana kasvamiseen liittyviä tukipalveluja. Urheiluakatemia on koordinaatioelin, jonka tarkoituksena on yhdistää eri alojen (kuntien, oppilaitosten, paikallisten seurojen, lajiliittojen ja valmentajien) osaaminen ja niiden tuottamat mahdollisuudet yhden hallintoelimen alle (Urheiluakatemit tukevat suomalaisen huippu-urheilijan uraa 2006). Ammattitaitoinen lajivalmennus onkin tärkeässä osassa urheiluakatemioiden toimintaa. Tulevaisuudessa lajiliittojen tulisikin entistä tarkemmin miettiä

mitkä urheiluakatemioiden sijainti on heidän tarpeisiinsa nähden parhaimpia ja minkä kanssa heidän tulisi ensisijaisesti tehdä yhteistyötä. Urheiluakatemioiden tulisi myös pohtia minkä lajin urheilijat ovat ensisijaisesti heidän tavoitteisiinsa sopivia. (Urheiluakatemioiden valtakunnallinen kehittämissuunnitelma 2010-2013)

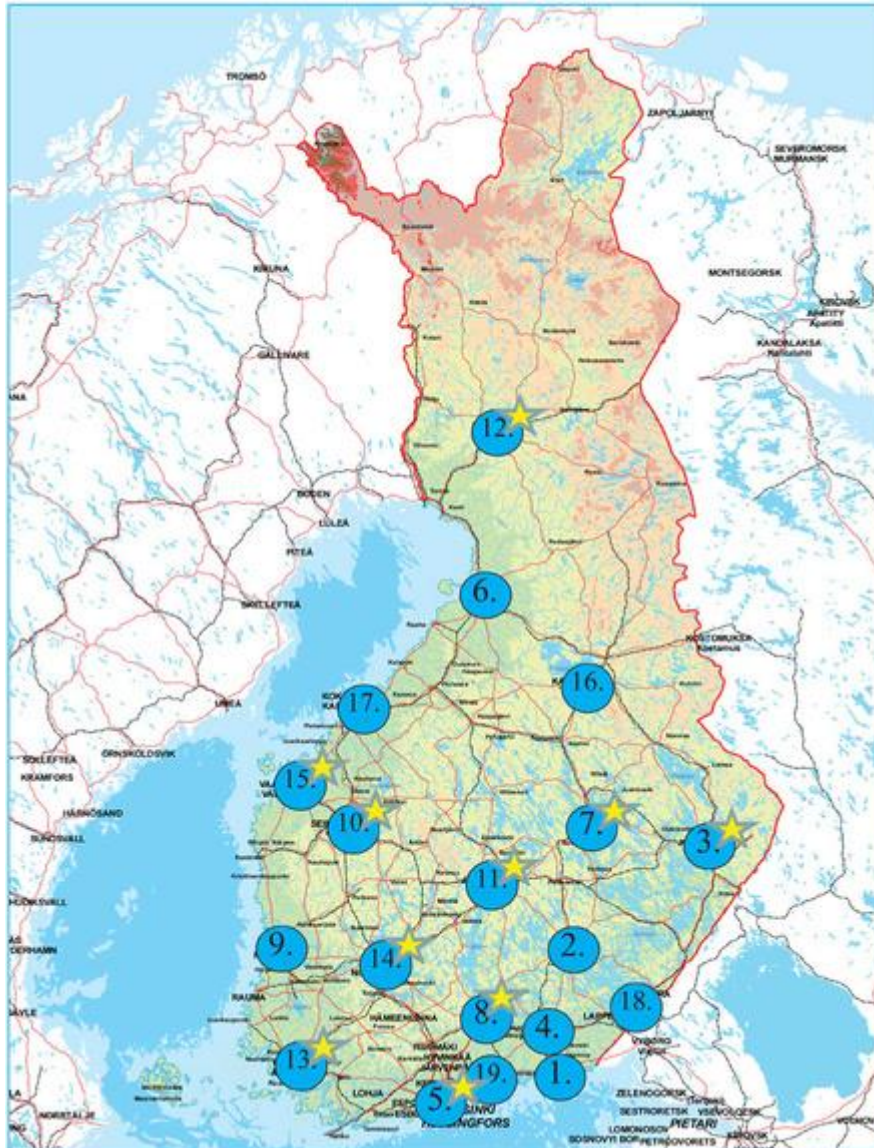
Suomen Olympiakomitea on vastuussa urheiluakatemiatoiminnan valtakunnallisesta koordinoimisesta. Olympiakomitea vastaa urheiluakatemiatoiminnan kehittämistyön yhteisistä linjauksista niin, että ne vastaavat huippu-urheilun vaatimuksia nyt ja tulevaisuudessa. (Urheiluakatemioiden tukeminen suomalaisen huippu-urheilijan uraa 2006) Tällä hetkellä Suomessa toimii yhdeksätoista urheiluakatemioita, joilla kaikilla on yhteinen tavoite: urheilun ja opiskelun mahdollisimman hyvä yhteensovittaminen. Kuvassa 3 on esitetty urheiluakatemioiden tarkempi sijainti, tähdellä merkityt paikkakunnat ovat saaneet olympiakomitealta huippu-urheiluakatemioiden statuksen. Akatemioiden toiminta on kuitenkin organisoitunut omalla tavallaan ja siksi käytännön toimintakin eroaa kaikissa urheiluakatemioiden toimintamalleissa. Urheiluakatemioiden rahoitusmalleissa on eroja. Osa urheiluakatemioiden toimintamalleista on käynnistetty EU-rahoitteisesti, jotkin saavat kunnallista rahoitusta ja osa hankkii rahoituksensa verkoston piiriin kuuluvilta tahoilta. (Merikoski-Silius. 2005; Urheiluakatemioiden osana suomalaista huippu-urheilujärjestelmää 2007)

Vuokatti urheiluakatemia on käynnistetty vuonna 2010 kolmivuotisena ERS-hankkeena, jonka rahoittajana toimii Kainuun ELY-keskus ja kokonaisbudjetiksi laadittu 460 712 euroa. Urheiluakatemioiden tavoitteena on vakiinnuttaa asemansa Kainuun alueella ja sen neljä päätoimintatavoitetta ovat:

1. Vuokatti Urheiluakatemia tarjoaa urheilijalle toimivan tavan yhdistää urheilun ja opiskelut aina yläkoulusta korkeakouluasteelle
2. Vuokatti Urheiluakatemia on keskeinen kainuulainen urheilu- ja seuratoiminnan kehittäjä
3. Tuetaan liikunta-alan yrittäjyyden kasvua
4. Vuokatti Urheiluakatemioiden toiminnan ja rahoituksen vakiinnuttaminen

Kuvio 3 Urheiluakatemioiden sijainti (Suomen olympiakomitea 2013)

Urheiluakatemia: 1. Etelä-Kymenlaakson urheiluakatemia, 2. Etelä-Savon urheiluakatemia, 3. Joensuun urheiluakatemia, 4. Kouvolan urheiluakatemia, 5. Pääkaupunkiseudun urheiluakatemia, URHEA, 6. Ouluseutu urheiluakatemia, 7. Pohjois-Savon urheiluakatemia, 8. Päijät-Hämeen urheiluakatemia, 9. Satakunta Sports Academy, SSA, 10. Etelä-Pohjanmaan urheiluakatemia, 11. Keski-Suomen urheiluakatemia, 12. Lapin urheiluakatemia, 13. Turun seudun urheiluakatemia, 14. Tampereen urheiluakatemia, 15. Vaasan seudun urheiluakatemia-Vasa regionens idrottsakademi, 16. Vuokatti urheiluakatemia, 17. Keski-Pohjanmaan urheiluakatemia, 18. Etelä-Karjalan urheiluakatemia, 19. Porvoon urheiluakatemia

3 URHEILUN SPONSOROINTI JA URHEILIJAN TUKIMUODOT

Urheilun kaupallistumisen myötä rahan merkitys näkyy nousseina kustannuksina suomalaisessa urheilussa. Toiminnan pyörittäminen edellyttää usein urheilijalta ja seuralta välttämättömien maksujen kuten lisenssimaksujen, kilpailuilmottautumismaksujen, tilojen vuokrausmaksujen ja muiden kulujen hoitamista. (Puronaho, Sajasalo, Näsi, Pätsi, Lax, Glan ja Matilainen. 2000, 77.) Kattavaa selvitystä liikuntaa ja urheiluun käytettävistä rahasummista ei ole mutta eri lähteistä kerättyjen arvioiden mukaan siinä liikkuu rahaa noin kaksi miljardia euroa vuodessa. Suurimmat urheilun rahoittajat ovat suuruusjärjestyksessä: kotitaloudet, kunnat, seurat, sponsorit ja valtio. Julkisen rahoituksen osuus on noin 20 prosenttia ja suurin yksittäinen tuki tulee veikkausvoittovaroista, joita vuonna 2011 jaettiin 144 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi suomalaisten vapaaehtoistyön arvoksi on arveltu noin 1,6 miljardia euroa vuodessa. (Suomen liikunta ja Urheilu Ry. 2010.)

Urheilijoiden ja heidän vanhempiensa sijoittama raha ja aika liikuntaharrastukseen, on riippuvainen valtion, kuntien, yritysten ja eri liikuntaorganisaatioiden kyvystä ja halusta rahoittaa erilaisia välillisiä tai välittömiä maksuja harrastuksesta. Eli mitä enemmän valtio, kunnat ja yritykset tukevat nuoren urheiluharrastusta, sitä pienempi on kustannusten ja resurssien erotus. Tämä erotus joudutaan vanhemmilta tavalla tai toisella perimään, jotta suunniteltu toiminta voidaan toteuttaa ja liikuntaseuran talous pitää tasapainossa. (Puronaho 2006.)

3.1 Sponsoroinnin määrittely

Yleiskielessä sponsoroinnilla tarkoitetaan taloudellista tukemista mutta nykyisin se on muuttunut entistä enemmän kaupalliseksi toiminnaksi (Mullin, Hardy & Sutton 1993, 6; Alaja 2001, 23). Yritykset tavoittelevat yhteistyösopimuksilla pysyviä asiakassuhteita ja liikevoittoa (Puronaho 2006). Sponsorointi on yhteistyötä yrityksen ja sponsoroinnin kohteen välillä. Yritykselle se on sponsorointikohteen imagon tai näkyvyyden lainaamista markkinointitarkoituksiin. Sponsorointikohteelle se on merkittävä kilpailukeino. Olennaisinta määrittelyssä on tehdä selväksi se että sponsorointi on molempia osapuolia hyödyttävää yhteistoimintaa. Käytännössä yritys saa kohteeseen liitetyn positiivisen imagon ja kohde saa joko rahallista tai

materiaalista tukea yritykseltä. (Alaja 2001, 23; Tuominen ja Tanskanen 2007, 27; Gratton ja Taylor. 2000.)

3.2 Sponsorointi yhteistyömuotona

Erilainen sponsorointi herättää kohderyhmässä erilaisia mielikuvia. Siksi yritykselle onkin erityisen tärkeää valita kohteensa huolellisesti. Urheilusponsoroinnissa kohteet voidaan jakaa: 1) tapahtuma 2) asia, ilmiö tai henkilö 3) ohjelmat (Vuokko 2003, 311). Tapahtumista tärkeimpiä sponsoroinnin kohteita ovat urheilukilpailut. Ne rajoittuvat yleensä tietylle aikavälille, jolloin yrityksen muukin markkinointi on hyvä kohdistaa samalla ajanjaksolle. Urheilijoiden ja urheiluseurojen sponsoroinnissa ei yrityksen näkökulmasta ole saatavissa yhtä suurta näkyvyyttä kuin urheilukilpailuissa. Usein tämän tyyppisessä markkinoinnissa tavoitellaankin paikallista näkyvyyttä ja yhteistyö on paljon pitkäjänteisempää. Kolmanteen pääryhmään kuuluu radio- ja televisio-ohjelmat, esimerkiksi Elixir. Tällöin yritys pääsee automaattisesti esille eikä näin tarvitse muuta markkinointia (Vuokko 2003, 311.) Suomalaisyritysten sponsorointiin käyttämien panosten arvioidaan olevan noin 80–100 miljoonaa euroa vuodessa. Tästä 60–70 prosenttia kohdistuu urheiluun. (Puronaho 2006.)

Yrityksen tuki voi olla myös vastikkeetonta sponsorointia. Tällöin yritys ei odota saavansa tukisummalleen suoranaista vastinetta, vaan pyrkii esimerkiksi välittämään viestiä yhteiskuntavastuullisesti toimivasta yrityksestä. (Ajala 2004, 86.) Toiminnan kannattamisen motiiveina voivat olla myös tukemisen ja verovähennysten lisäksi yleinen näkyvyys, perinne tai yrityksen henkilökunnan suhteet seuraan. (Puronaho 2006.) Tällaista vastikkeetonta hyödykkeenantoa kutsutaan myös hyväntekeväisyydeksi. Erona sponsorointiin on se, että hyväntekijä ei odota hyötyvänsä lahjoituksesta millään lailla. Sponsoroinnissa yritys pyrkii aina saamaan vastinetta antamalleen tuelle esimerkiksi saamalla näkyvyyttä yrityksen nimen tai logon muodossa. Hyväntekeväisyydessä tuen julkisuus ei ole niin tärkeää kuin sponsoroinnissa, sillä sponsoroinnilla haetaan yleisesti julkisuutta mikä taas ei ole hyväntekeväisyyden tavoitteena. Paikallisella tasolla nuorisourheilun sponsorointi ja hyväntekeväisyys sekoittuvat. Alueen yritykset haluaivat olla tukemassa paikallisia urheiluseuroja ja urheilijoita mutta eivät odota saavan siitä suurta taloudellista hyötyä. (Ajala 2000, 105; Anttila ja Iltanen. 2001, 308; Vuokko 2003, 303.)

3.3 Sponsorihankinta käytännössä

Suurin osa sponsorirahoituksesta suuntautuu huippu-urheilijoille ja – urheiluseuroille. Lasten ja nuorten liikuntatoimintaa yritykset tukevat lähinnä hyväntekeväisyydellä. Parhaat huippu-urheilijat ja -seurat kykenevät jopa kilpailuttamaan yrityksiä parhaimmat mahdolliset sopimukset saadakseen. (Puronaho 2006.) Suuressa osassa yrityksistä sponsorointikohteista vastaa ylin johto ja joissakin yrityksissä vastuu päätöksistä on siirretty markkinointi- tai viestintäosastolle. Sponsoriyhteistyön aikaansaamiseksi on tärkeää lähestyä oikeaa ihmistä tavoittelussa kohdeyrityksessä. Hyväkin yhteistyö saattaa kaatua siihen että yhteistyömallia esitellään väärälle ihmiselle tai esiteltävä malli on vääränlainen. Vaikka ennen sponsoriyhteistyön aloittamista pitäisikin edeltää perusteellinen tutkimus yhteistyön hyödyistä ja haitoista, niin usein päätöksiin vaikuttaa kuitenkin enemmän päätöksen tekijän henkilökohtaiset mieltymykset ja kiinnostuksen kohteet (Puronaho, ym. 2000, 339; Vanni 2003, 176.)

3.4 Talous osana urheilijan arkea: urheilun kustannukset ja niiden merkitys urheilijalle

Raha luo urheilijoille ja valmentajille mahdollisuuden ammattimaiseen harjoitteluun ja valmennukseen. Sponsoreilla on tärkeä rooli näiden edellytysten saavuttamisessa. Sponsoroinnin kautta urheilijat luovat mielikuvia kuluttajille menestyksestä, taistelutahdosta ja terveydestä (Kaski 2006, 22.) Tällä hetkellä keskeisimmät urheilutoiminnan rahoittajat ovat kuitenkin kunnat, jotka ylläpitämällä ja rakentamalla liikuntapaikkoja ja – alueita luovat hyvät edellytykset harjoittelulle, sekä kotitaloudet, jotka toimivat niin harrastuksen rahoittajina kuin seura-työntekijöinäkin. (Puronaho, ym 2000.)

Ammatti- eli huippu-urheilu on monen nuoren urheilijan unelmissa. Kuitenkin vain harva onnistuu pääsemään ammattilaiseksi ja siksi koulutuksen loppuun käyminen on ehdoton edellytys jatkokoulutuksen tai tulevaisuuden työelämän kannalta. Koulutusjärjestelmillä on vastuu luoda urheilijoille mahdollisuus kouluttautua ja urheilla samalla ammattimaisesti. (Gröhn ja Riihivuori 2008.) Useimmissa lajeissa urheilu on kokopäivätyötä, josta vain harvoin maksetaan täysipäiväistä palkkaa. Palkan suuruuteen vaikuttaa menestys, mutta palkkiot voivat tulla myös voitoista, erilaisten tukien kautta tai suoraan palkkatulona. Nuorten urheilijoiden kohdalla suurin taloudellinen tuki tulee usein perheen ja lähisukulaisten kautta. (Kaski 2006, 190 – 194.)

Urheilijan kustannukset rakentuvat tuloista ja menoista. Urheilijan menot eri lajeissa voivat rakentua hyvin eri lailla mutta yhteistä niille kuitenkin on että ne ovat pakollisia kulueriä urheilussa menestymisen kannalta. Jotta urheilija voisi suunnitella niin vuotuisen harjoittelun määrän kuin kilpailujen tason, pitäisi hänen tietää oma kulurakenteensa ja käytettävissä olevat rahoitus. Urheilijan nyrkkisääntönä pitäisikin olla että menot pitäisi aina mitoittaa tulojen mukaan. (Olet oman laivasi kapteeni 2011.)

Pääsääntöisesti nuoren urheilijan taloudesta huolehtivat vanhemmat mahdollisten sponsorien tukemana. Urheilijaan kohdistuvat kustannukset koostuvan päivittäisestä harjoittelusta, leireistä niin kotimaassa kuin ulkomailla, varustehankinnoista, kilpailumatkoista, valmentajakorvauksista, seura- ja kilpailulisensseistä, ja muista välttämättömistä kustannuksista, kuten liikuntavälineistä ja – tekstiileistä. (Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus. 2006; Kaski 2006, 190 – 194; Puronaho 2006). Kustannukset jakautuvat lajista riippuen hyvin eri tavalla, mutta yhteistä huipulle tähtäävien urheilijoiden kustannusrakenteessa kuitenkin on urheilua tukevien palveluiden kuten lääkäri-, fysioterapia-, ja hierontakäynnit, sekä lisäravinteiden hyödyntäminen. Urheilijan ulkopuolisen tukiverkon kasvattaminen ja sen hyödyntäminen kasvaakin iän myötä yhä tärkeämmäksi. Urheilun tukitoimilla pyritään saamaan urheilusuorituksista mahdollisimman suuri hyöty. Niiden käytössä on kuitenkin eri urheilijoiden ja lajiryhmien välillä suuria eroja. (Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus. 2006; Kaski 2006, 190 – 194)

3.5 Yritysyhteistyön merkitys urheilulle

Urheilun kaupallistuminen, kilpailukausien pidentyminen, ottelutahdin kiristyminen ja urheiluvälineiden ja -välineiden kallistuminen näkyvät tavallisessa suomalaisessa urheiluseuratoiminnassa kasvaneina kustannuksina. Urheilijoilta vaaditaan nykyisin myös asianmukaisia vaakuutusmaksuja. Liikuntatilojen rakentamiseen ja ylläpitämiseen on tullut myös laatuvaatimuksia. Siksi nykyäikäistä huippu-urheilua ei olisi ilman sponsorointitukea. (Puronaho ym. 2000.)

Sponsorointi kuuluu olennaisena osana nykyaikaiseen urheiluun ja tähän yhteyteen on liitetty myös tietynlaisia uhkakuvia. Sponsoroinnin yleistyessä urheilun on pelätty jäävän taka-alalle kun sponsorit muokkaavat urheilua omista lähtökohdistaan käsin, vaikuttaen aikatauluihin, kilpailureitteihin ja kilpailujen sääntöihin. Sponsoroinnin läsnäolon uskotaan heikentävän

urheilijoiden moraalialia ja lisäävän itsekkyyttä, jolloin urheilun arvomaailma saattaa heikentyä. Tämän uskotaankin heikentävän urheilun yhteisöllisyyttä. (Puronaho ym. 2000, 341.)

3.6 Urheiluseurojen rahoitus

Urheiluseurat kuuluvat kolmannen sektorin organisaatioihin, jotka eivät tavoittele toiminnallaan taloudellista voittoa. Vapaaehtois pohjalta toimivien seurojen tavoitteena on pitää jäsenmaksut niin alhaisina, että mahdollisimman monella olisi mahdollisuus harrastaa. (Puronaho 2006.) Urheiluseurat toimivat pitkälti vapaaehtoistyön voimin (Suomen liikunta ja Urheilu Ry. 2010; Puronaho 2006.) Vaikka suomalainen urheilu pyöriikin pääsääntöisesti vapaaehtoistyövoiman turvin, on urheiluseuroihin tullut lisääntyvässä määrin myös päätoimisia virkoja, jotka rahoitetaan yleensä erilaisten hankerahoitusten turvin. Tällaisia virkoja ovat esimerkiksi seuranehtittäjä, toiminnan- ja valmennuksen johtajat. (Puronaho ym. 2000, 77; Puronaho 2007.)

Liikunta- ja urheiluseurat eivät saa suoraa taloudellista tukea valtiolta (Suomen liikunta ja Urheilu Ry. 2010.) Valtiolla on mahdollisuus lainsäädännön kautta vaikuttaa liikuntaseurojen toimintaolosuhteisiin, muuttamalla lainsäädäntöä liikuntaharrastuksille myönteisemmäksi (Puronaho 2007). Seurat hankkivat vuosittain noin 400 – 450 miljoonaa euroja vanhempien kukkaroista, yritysyhteistyösopimuksilla ja aktiivisen liikuntaseuratoiminnan kautta tehdyllä varainhankinnalla. Noin 6000 urheiluseuraa saa vuosittain kunnilta pientä avustusta nuorisoliikunnan järjestämiseen.. Tärkein apu urheilu- ja liikuntaseuroille on kuitenkin kuntien omistamista, edullisista tai ilmaisista liikuntapaikoista. (Suomen liikunta ja Urheilu Ry. 2010.)

3.7 Urheilijan tukimuodot

Nuorten urheilijoiden kohdalla, uran alkuvaiheissa, vanhemmat maksavat käytännössä melkein kaikki urheilusta aiheutuvat kustannukset (URA-työryhmän muistio 1999; Olet oman laivasi kapteeni 2011.) Vanhemmat haluavat lastensa käyttävän vapaa-aikaansa terveellisessä ja turvallisessa ympäristössä, jonka liikuntaseurat kykenevät yleensä tarjoamaan (Puronaho 2007). Tuki on kuitenkin riippuvainen perheen taloudellisesta tilanteesta. Vanhempien tuki saattaa vaihdella muutamasta sadasta eurosta aina kymmeneen tuhansiin euroihin asti riippuen

urheilijan tasosta ja urheilulajista. Seura ja yksittäiset sponsorit ovat suurimpia yhteistyökumppaneita, jotka osallistuvat rahoitukseen. Urheilijan menestyksen myötä hän voi päästä mukaan lajiliittojen nuorten valmennusryhmiin, jolloin lajiliitto saattaa maksaa osan leiritys- ja valmennuskustannuksista. Nuorten huippu-urheilijoiden kohdalla Olympiakomitealta ja opetus- ja kulttuuriministeriöltä (OKM) saatavilla valmennustuilla on merkittävää hyötyä nuoren rahoituksen järjestämisessä. (URA-työryhmän muistio 1999; Olet oman laivas kapteeni 2011.)

Valtion urheilija-apurahajärjestelmä käynnistettiin vuonna 1995. Sen tarkoituksena on tukea yksilölajien urheilijoiden valmentautumista verottomien 7500 tai 15 000 euron apurahojen kautta. Apurahat myönnetään veikkausvoittovaroista. Vuonna 2012 opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) jakoi yhteensä yli 1.5 miljoonaa euroa 90 kesä- ja 39 talvilajien urheilijalle. Tämä järjestelmä kattaa vain terävimmässä kärjessä olevia urheilijoita ja vain harvoilla nuorilla huippu-urheilijoilla on mahdollisuus päästä tuen piiriin. (Opetus- ja Kulttuuriministeriö. 2012)

Olympiakomitea jakaa vuosittain valmennustukia noin 250 urheilijalle. Vaikka näitäkin tukia saavat vain lajinsa huiput, niin niitä myönnetään enemmän nuorille urheilijoille ja heidän harjoittelu, leiritys ja kilpailumatkojen rahoitukseen, kuin Opetus ja Kulttuuriministeriön urheilija-apurahoja. Vuonna 2012 Olympiakomitea jakoi 950 000 euroa erilajien yksilö- ja joukkueurheilun tukemiseen. (Olympiakomitea. 2012.)

4 TUTKIMUSOGELMAT

Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tilastollista eli numeraalista tietoa eri lajien kustannusrakenteesta ja varainhankinnasta Vuokatti urheiluakatemiaan käyttöön. Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa millaisin resurssein Vuokatin urheiluakatemiaan urheilijat ovat kaudella 2012 – 2013 urheilleet. Tutkimus pyrkii selvittämään mistä nuorten urheilijoiden valmentautumiseen liittyvät kustannukset koostuvat ja kuinka ne rahoitetaan.

Opinnäytetyön tutkimusongelmat alaongelmineen jäsentyvät seuraavasti:

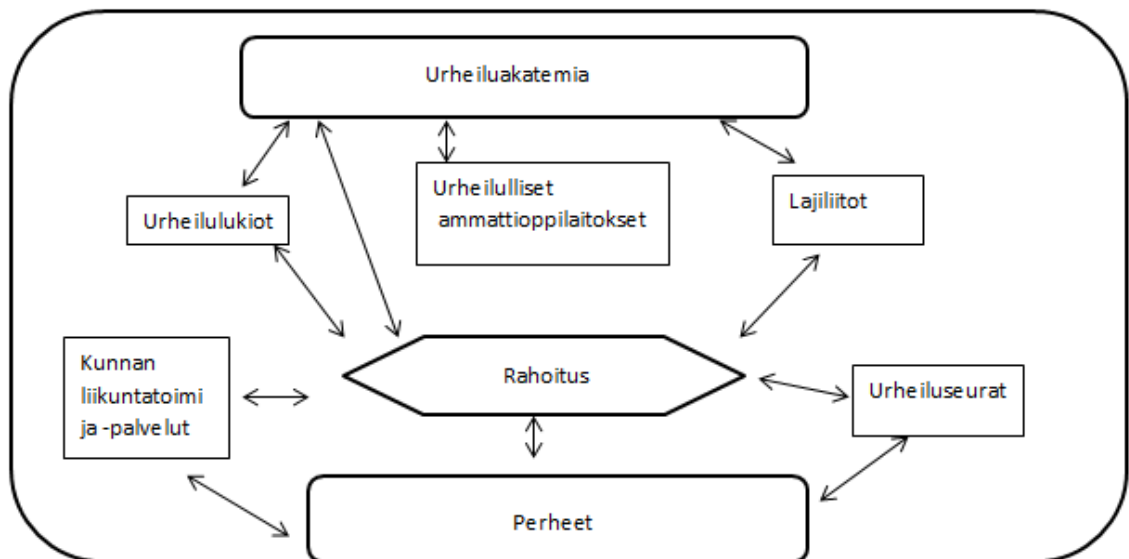
1. Millaisista tekijöistä Vuokatti urheiluakatemiaan urheilijoiden kustannukset rakentuvat?
  - 1.1 Kuinka paljon kustannusten suuruus on kokonaisuudessaan?
  - 1.2 Onko yksilö- ja joukkuelajien välillä kustannuseroja?
  - 1.3 Millaiset ovat joukkuelajien väliset kustannuserot?
  - 1.4 Millaiset ovat yksilölajien väliset kustannuserot?

2. Millaiset ovat Vuokatti urheiluakatemiaan urheilijoiden tukimuodot ja tulot?
  - 2.1 Millaiset ovat joukkuelajien tukimuodot?
  - 2.2 Millaiset ovat yksilölajien tukimuodot?

5 TUTKIMUSMENETELMÄ

Opinnäytetyöni on määrällinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Tutkimuskohteeksi valittu kohdejoukko on Vuokatti urheiluakatemiaan toisella asteella opiskelevat urheilijat. Kohdejoukko valikoitui toimeksiantajan pyynnöstä. Aikaisempaa tutkimustietoa urheiluakatemiaissa urheiluvuorokausen urheilijoiden kustannusrakenteesta ei ole, joten tilastollista tietoa urheiluun käytettävistä todellisista kustannuksista voidaan tulevaisuudessa hyödyntää nuorten urheilun kehittämisessä.

Kaavio 1. Tutkimuksen viitekehys

Tutkimukseni tavoitteena on selvittää Vuokatti urheiluakatemiaan urheilijoiden urheiluun käyttämiä kustannuksia. Urheilijoiden taustatietojen lisäksi haluan selvittää onko perheen varallisuudella mahdollisesti yhteyttä urheilulajin valintaan, sekä kuinka paljon perheet tekevät vapaaehtoistyötä urheiluseuroissa kauden aikana. Urheilijoiden tuloja ja menoja olen pyrkinyt erittelemään teoriapohjan ja Puronahon (2007) väitöskirjassa käyttämän kyselylomakkeen pohjan mukaan. Kyselylomakkeen muutosvaiheessa pyrin ottamaan huomioon kysymysten ja kysymyslomakkeen hyväksi todettuja tunnusmerkkejä ja tilastokeskuksen uusimpia tietoja perheiden bruttotulojen kehittämisestä. (Heikkilä 2008, 47-61 ja 69. Tilastokeskus 2010.)

Tutkimusongelmiin tulee paneutua huolellisesti ennen kyselylomakkeen valitsemista tai laatimista. Tutkimusongelmien eri osa-alueet tulee tietää ja sisäistää hyvin, jotta kerättävä aineis-

to vastaa asetettuihin kysymyksiin eikä sitä kerätä turhaan. Tämä takaa sen että kyselylomakkeesta saadaan luotettava ja validi (Yli-Luoma 2004, 7–8.)

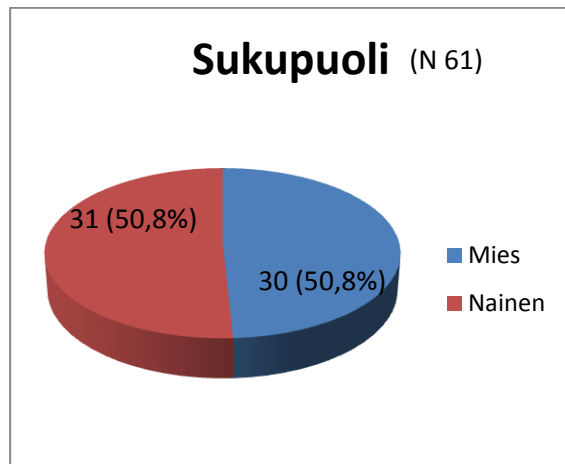
Kyselylomaketta suunnitellessani perehdyin aikaisempiin tutkimuksiin, jotka käsittelivät urheilulukiolaisten koulutus-, ammatti-, ja urheilu-uran sovittamista (Leivo 1999; Gröhn. ja Riihivuori 2008.) Näissä tutkimuksissa käytetyt kyselylomakkeet eivät täysin sopineet tutkimukseeni, joten päädyin hyödyntämään Purohahon (2007) väitöskirjassaan käyttämää kyselylomaketta oman lomakkeeni pohjana. Koska vastaavanlaista pro gradu- vai väitöskirjatutkimusta urheilijoiden kustannuksista en löytänyt, niin jouduin johtamaan osan kysymyksistä teoreettisesta viitekehystä ja muokkaamaan niitä tähän tutkimukseen sopivaksi (liitteet 1 ja 2). Olen valinnut kysymyslomakkeeseen niin suljettuja, avoimia kuin yhdistelmä kysymyksiäkin. Suljetuilla kysymyksillä määrittelen vastaajan taustatietoja ja täydennän urheilukustannuksiin liittyviä vastauksia. Yhdistelmä kysymyksillä annan vastaajalle vaihtoehdon täydentää valmiiksi antamiani vaihtoehtoja ja avoimilla kysymyksillä haen vastauksia urheilijoiden kustannuksiin ja tuloihin liittyvissä kysymyksissä. Tutkimuksen mielipidevastausvaihtoehdoissa olen käyttänyt Likertin viisiportaista vaihtoehtoasteikkoa.

Internetkyselyissä vastaukset tallentuvat suoraan tietokantaan, mikä mahdollistaa aineiston nopean käsittelyn. Internetkysely on nopea tapa kerätä tietoa. Kaikille perusjoukon jäsenille tulee saada tieto kyselystä. Yleisin tapa toimittaa linkki kyselyyn on sähköpostin välityksellä, näin voidaan rajata vastaajat niin, etteivät ulkopuoliset pääse vastaamaan kyselyyn. (Heikkilä. 2008. 18, 69-70)

Tutkittavan kohdejoukon suuren määrän vuoksi (N 200) päädyin hyödyntämään tutkimuksen suorittamisessa Digium enterprise verkko-ohjelmaa, joka on kyselytutkimuksiin suunniteltu internet selainpohjainen ohjelma. Digium enterprise ohjelman työkalujen avulla voin tehdä analyysin kyselyaineiston tuloksista ja valmiita kuvioita sekä taulukoita voidaan siirtää suoraan Microsoft Office-ohjelmiin. Tiedot saadaan myös Excel-tiedostona, joka voidaan siirtää SPSS-tilasto ohjelmaan. SPSS-ohjelmalla voidaan analysoida tulosten frekvenssi- ja prosenttijakaumaa, analysoida erilaisia tunnuslukuja, tehdä ristiintaulukointia, sekä tehdä saaduista arvoista erilaisia kuvioita. (Heikkilä 2008, 70, 147-148)

5.1 Kohderyhmä

Kohderyhmäksi valikoituivat toimeksiantajan pyynnön mukaan Vuokatti urheiluakatemian toisella asteella opiskelevat urheilijat. He ovat iältään 15 – 19-vuotiaita tyttöjä ja poikia (Kuvio 5). Kohdejoukon suuruus oli noin 200 urheilijaa ja heistä kyselyyn vastasi 61 (25 %) urheilijaa. Kohdejoukko edustaa viidennestä tällä hetkellä noin 4000 urheiluakatemiaurheilijasta (Liikunta ja tiede, 2009). Koko maata kattavia yleistyksiä eri lajien välisiä kustannusrakenteesta on hankala tehdä sillä eri lajien edustajien määrä vaihtelee suuresti.

Kuvio 5. Vastaaajien sukupuolijakauma (N61)

5.2 Reliabiliteetti ja validiteetti

Tutkimuksen luotettavuutta kuvaa kaksi termiä: reliabiliteetti ja validiteetti. Molemmat termit kuvaavat luotettavuutta. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tulosten toistettavuutta eli satunnaisvirheettömyyttä. Tämä tarkoittaa siis mittauksen kykyä antaa samansuuntaisia tuloksi eri mittauskerroilla. Ulkoisella reliabiliteetilla tarkoitetaan mittaustulosten yhteneväisyyttä vaikka mitaus toistettaisiin muissa olosuhteissa. Validiteetin luotettavuudella kuvataan sitä, mittaako mittari juuri sitä asiaa mitä sen on tarkoituskin mitata. Luotettavuuden tarkastelua on tärkeä osa tutkimuksen tekemistä. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2009, 231; Metsämuuronen 2000, 10 – 11; Heikkilä 1998, 179.) Tutkimukseni reliabiliteettia pyrin parantamaan laittamalla kohdejoukolle kaksi ennakkotiedotusta tulevasta tutkimuksesta, (liitteet 3 ja 4) jotta he pystyivät miettimään kustannuksiaan etukäteen. Validiteettia yritin parantamaan hyödyntämällä Pu-

ronahon (2007) väitöskirjatutkimuksessaan käyttämää kyselykaavakepohjaa ja johtamalla kaikki muokkaamani kysymykset teoriasta.

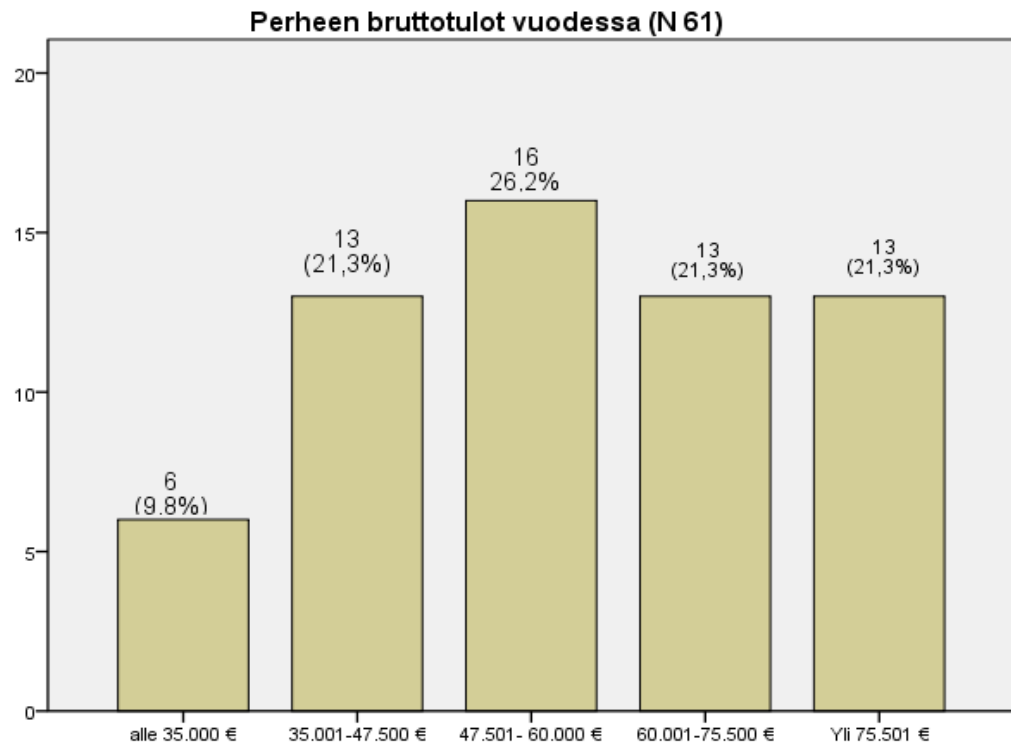
Havaintoaineisto analysoitiin Digium enterprise ohjelmistossa olevien työkalujen (summa, osamäärä, prosentti ja kaavio työkalujen avulla), sekä SPSS-ohjelmasta saatavan frekvenssijakauman avulla. Aineisto analysoitiin kaikkien muuttujien maksimi-, minimi- ja keskiarvo, sekä keskihajonta. Tulosten tulkinnassa otin huomioon ryhmäkoon (n), tulosten maksimi- ja minimiarvon, keskiarvon, sekä keskihajonnan (Heikkilä 1998, 185.)

6 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa tarkastellaan kerätyn aineiston perusteella urheilun kokonaiskustannuksia ja kustannusten osatekijöitä Vuokatti urheiluakatemiaan urheilijoilla. Kustannukset on jaettu pakollisiin maksuihin, matka-, kilpailu- leiri- ja muihin kuluihin sekä liikuntaväline- ja tekstiilikuluihin.

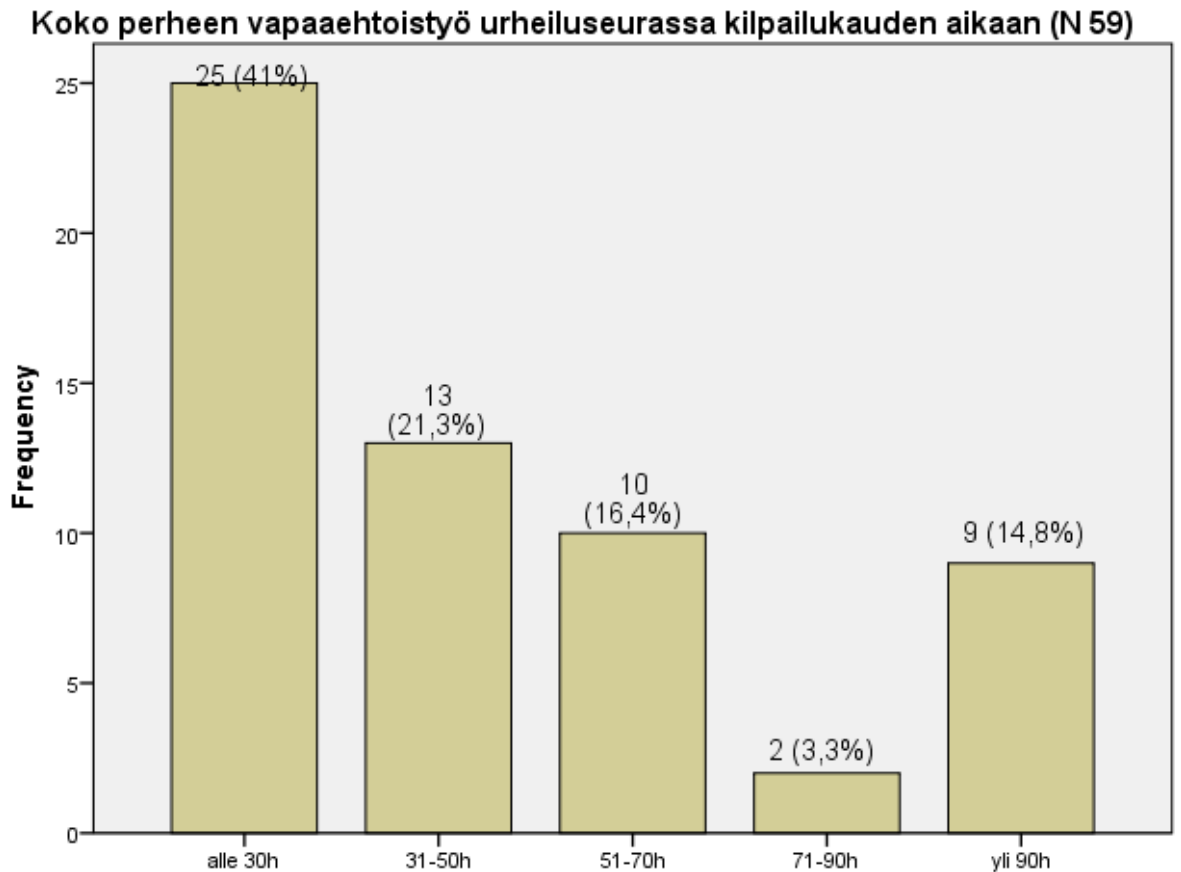
Kyselykaavakkeita julkaistiin kaksi erilaista. Ensimmäinen oli suunnattu urheilijoille ja se julkaistiin Vuokatti urheiluakatemiaan ja Sotkamon urheilulukion, sekä Kainuun ammattiopiston yhteisessä Wilma oppimisympäristössä. Toinen kyselylomake oli suunnattu joukkueurheiluseuroille ja se lähetettiin sähköpostilla seurojen joukkuejohtajille ja sihteereille. Urheilijoille suunnattuun kyselyyn vastasi 61 urheilijaa joista yksilölajien urheilijoita 42 ja joukkuelajien urheilijoita 19. Joukkueurheiluseuroille lähetettyyn kyselyyn vastasi neljä jääkiekkoujoukkuetta, jotka urheilivat B,C ja D sarjoissa. Joukkuelajien seuroille osoitettiin oma kyselykaavake sillä epäilin että joukkuelajien urheilijat eivät itse tiedä joukkueensa kustannusrakennetta riittävän tarkasti.

Vastaajien taustatiedoilla pyrittiin selvittämään urheilijoiden ikä, sukupuoli, urheilulaji, kilpailukauden pituus ja kilpailujen lukumäärä, sekä millä tasolla urheilija kilpailee. Koska kyseessä oli pääsääntöisesti alaikäisille suunnattu kysely, selvitettiin myös vanhempien bruttotulotasoa ja vapaaehtoistyön määrää urheiluseuroissa.

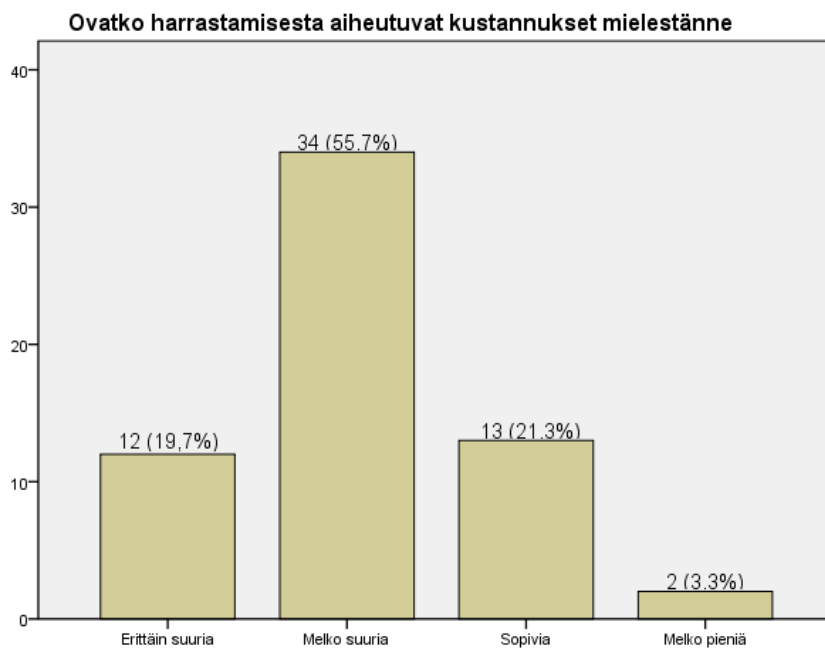
Kuvio 6. Perheiden bruttotulojakauma (N=61)

Perheiden bruttotulot jakaantuivat hyvin tasaisesti kaikkiin tuloluokkiin. Keskituloisiin perheisiin ($\leq 60\ 000\text{€}$) kuului 57,3% vastanneista. Joukkueurheilijoiden perheet ansaitsevat tulosten perusteella hieman vähemmän mitä yksilöurheilijoiden perheet. $\leq 60\ 000\text{€}$ bruttoansioihin kuului 59,6% joukkuelajien perheistä ja 54,1% yksilöurheilijoiden perheistä. Ero voi selittyä joukkuelajien kohdalla kulujen jakaantumisella useammalle perheelle. Tähän viittaa myös joukkuelajien alle 35 000€ bruttoansioilla urheilevien perheiden huomattavasti suurempi osuus (23,5%) verrattuna yksilöurheilijoiden perheisiin (5,4%).

Kuvio 7. Perheiden urheiluseuroissa tekemä vapaaehtoistyön määrä vuodessa (N=59)

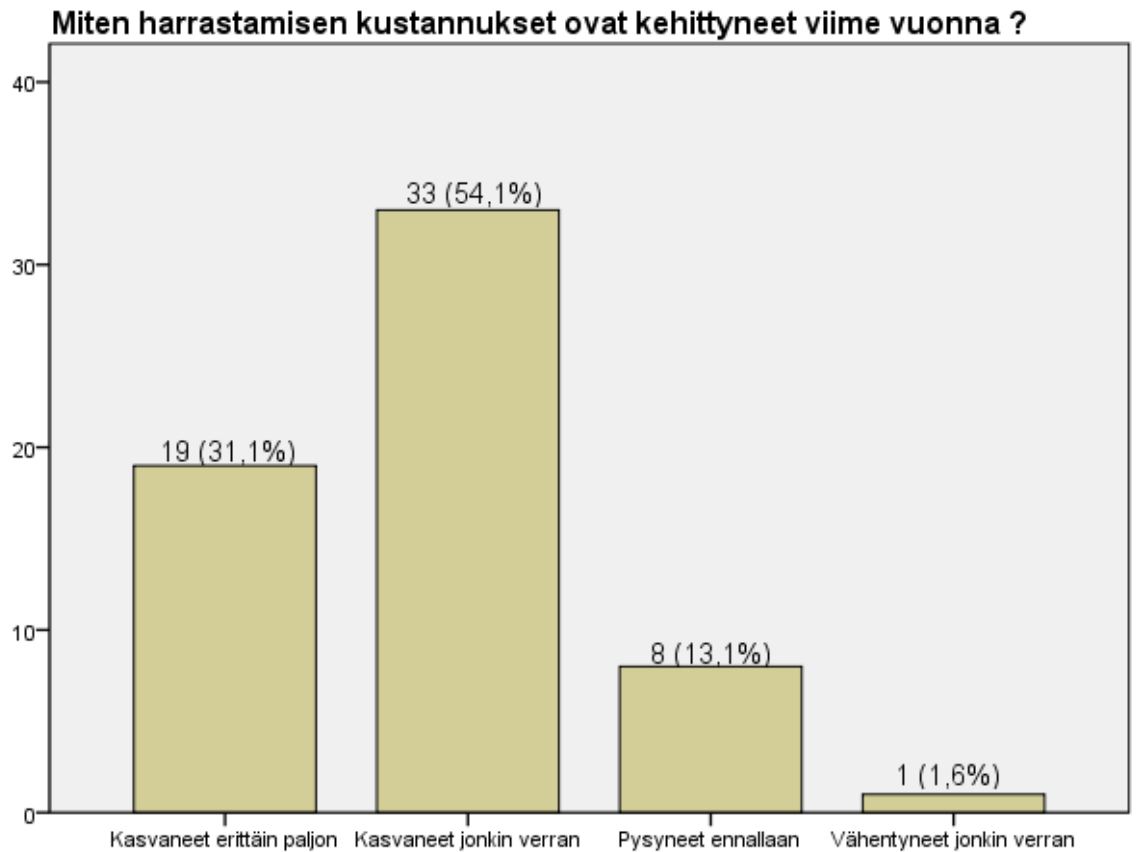
Urheiluseuroissa tehtävästä vapaaehtoistyöstä 62,3% tehdään ≤ 50 tuntia vuodessa. Joukkueurheilijoiden perheistä 41,1% tekivät vapaaehtoistyötä yli 50 tuntia vuodessa kun yksilöurheilijoiden perheistä yli 50 tuntia teki vain 32,4%. Tulos osoittaa että joukkueurheilussa mukana olevat perheet tekevät paljon enemmän vapaaehtoistyötä mitä yksilöurheilussa.

Kuvio 8. Harrastuksista aiheutuvat kustannukset

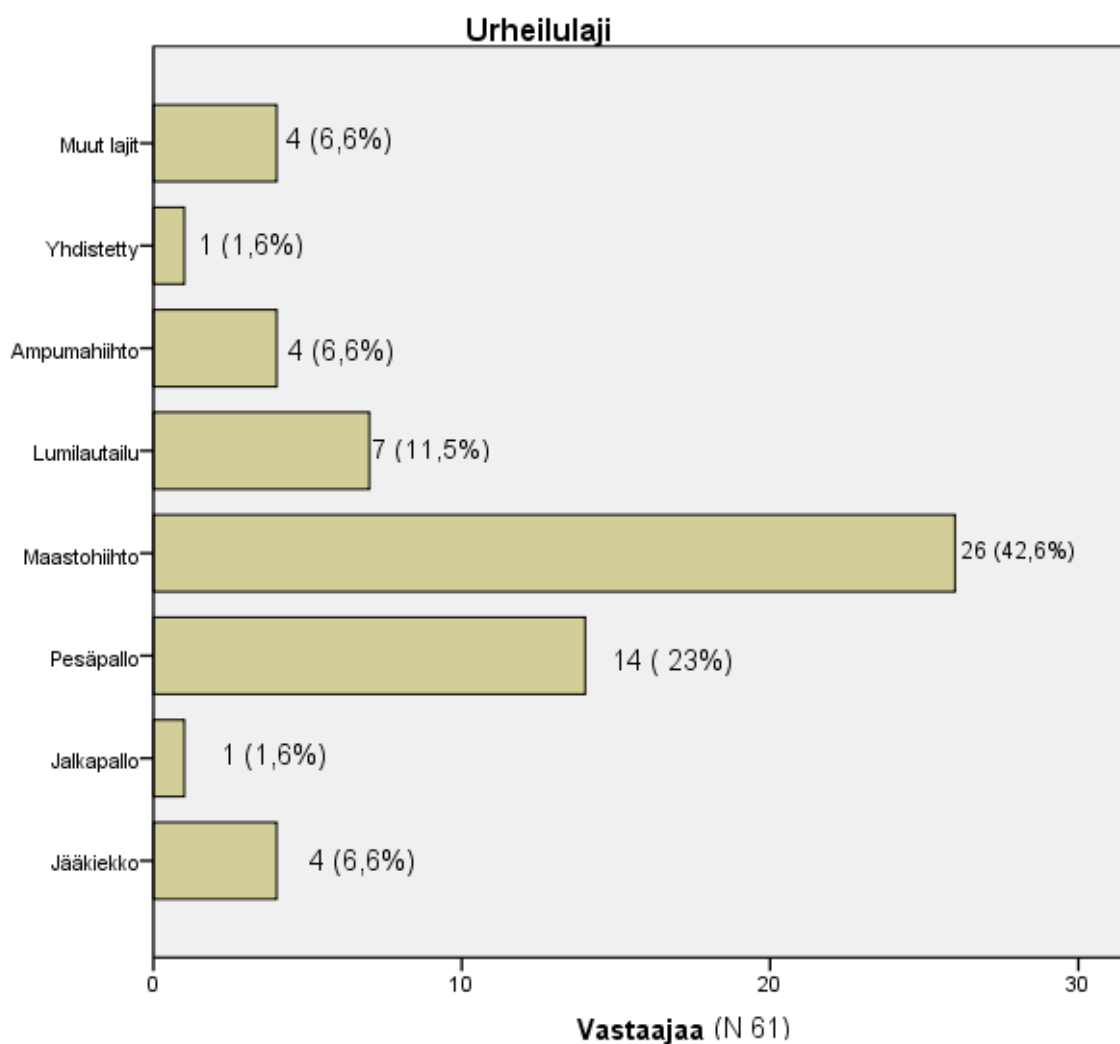
Melkein viidennes vastaajista piti urheilusta aiheutuneita kustannuksia erittäin suurina ja 75,4% vastaajista melko suurina. Viidennes vastaajista oli tyytyväinen tähänhetkiseen tilanteeseen ja piti kustannuksia sopivan suuruisina. Molemmat aikaisemmat tulokset ovat samansuuntaisia Puronahon (2007) tekemän tutkimuksen kanssa, jossa viidennes vastaajista oli pitänyt kilpaurheilun kustannuksia erittäin suurina ja noin 60 % vähintään melko suurina. Hänen tutkimuksessaan kolmasosa kaikista vastaajista oli tyytyväinen vallitsevaan tilanteeseen ja piti kustannuksia sopivina.

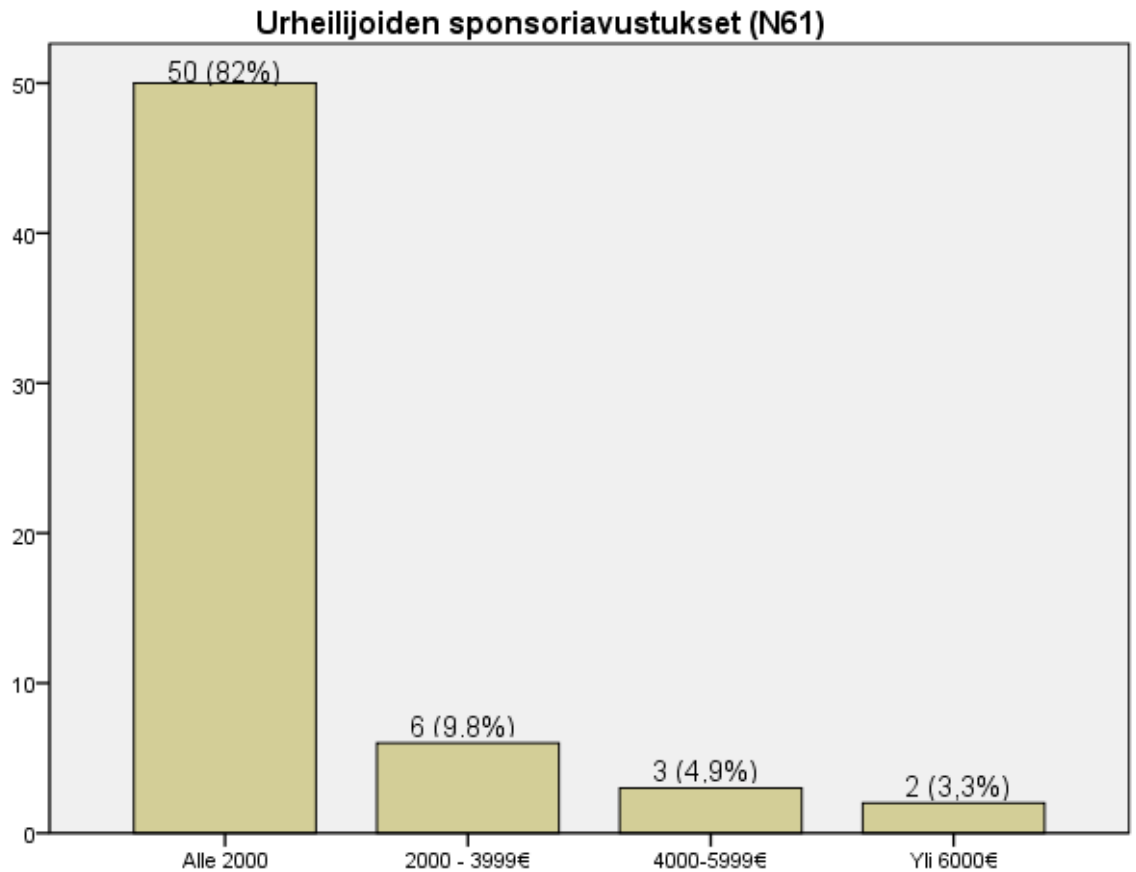
Kuvio 9. Harrastuksista aiheutuvien kustannusten kehitys

Kolmanneksella vastanneista harrastuksen kustannukset ovat kasvaneet erittäin paljon viimeisen vuoden aikana ja 85,2% vastaajista kertoo kustannustensa nousseen jonkin verran. Alle viidennes vastanneista kustannukset ovat pysyneet ennallaan tai laskeneet hieman. Suurimmat keskimääräiset kustannukset olivat liikuntavälineet ja -tekstiilit sekä matkustaminen. Kokoajan kasvavat kustannukset asettavat paineita erityisesti heikompile. perheille.

Kuvio 10. Urheilijoille suunnattuun kyselyyn vastanneet urheilijat lajeittain.

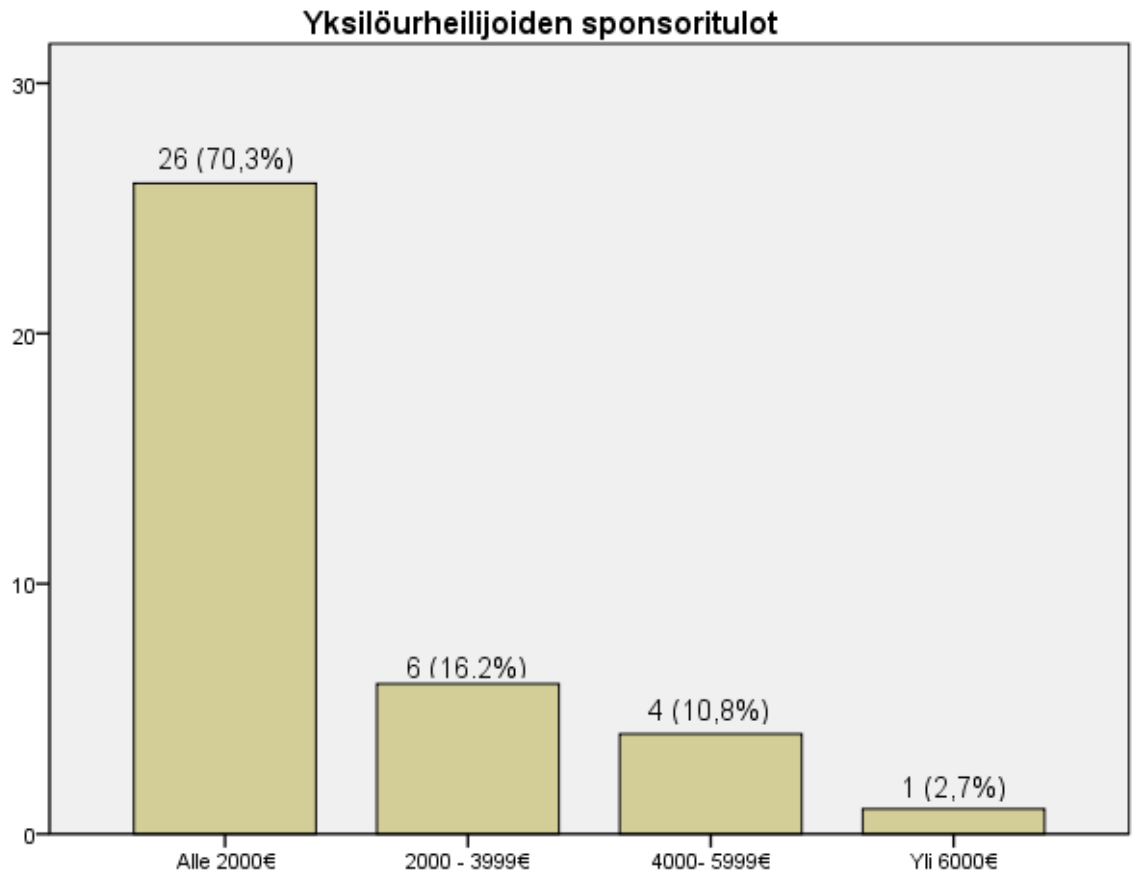
Urheilijoille tarkoitettuun kyselyyn vastasi 67,3% yksilölajien- 32,7% joukkuelajien urheilijoita. Yksittäisinä lajiensa edustajiin kuuluivat jalkapallo, yhdistetty, powerlifting, voimanosto, vesihiihto ja tennis. Joukkuelajeista jääkiekon osuus nousee kun siihen lisätään neljältä joukkueelta saadut vaskaukset. Urheilijoille tarkoitettuun kyselyyn vastanneista yksilölajien urheilijoista maastohiihto (42,6%), lumilautailu (11,5%) ja ampumahiihto (6,6%) muodostivat suurimman vastaajaryhmän 60,7% osuudella kaikista vastaajista. Käytän näin talvilajien vastauksia verratessani yksilölajien ja joukkuelajien kustannuksia toisiinsa.

Kuvio 10. Urheilijoiden sponsorointiavustukset kokonaisuudessaan.

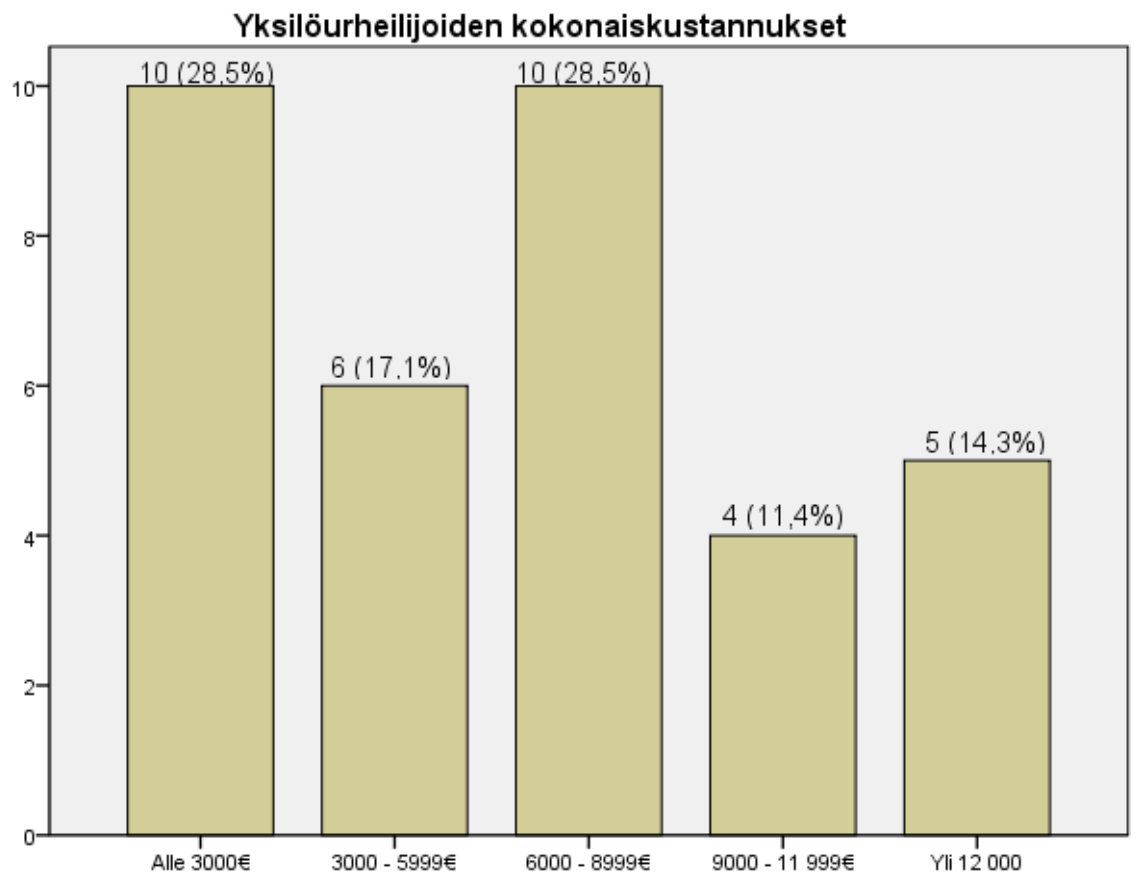
Vuokatti urheiluakatemiaan urheilijoista suurin osa (82%) saa sponsoreilta rahaa alle 2000€ vuodessa. Yksilöurheilijoista 70,3% saa sponsoritukea alle 4000€ vuodessa ja vain kolme urheilijaa jää ilman ulkopuolista tukea. Yksilöurheilijoiden tuen suuruus vaihtelee 0€ ja 7500€ välillä keskiarvon ollessa 1600€ (n37). Joukkuelajien urheilijat saavat keskimäärin noin 1000€ vähemmän henkilökohtaisia sponsoriavustuksia yksilöurheilijoihin verrattuna. Urheilijoille esitettyyn kyselyyn vastanneista jääkiekon ja pesäpallon harrastajista kuusi seitsemästätoista urheilijasta sai henkilökohtaista sponsoritukea. Joukkueurheilijoiden henkilökohtaisten sponsoriavustusten suuruus vaihtelee 300 – 840€ (ka 513,33€).

6.1 Yksilöurheilijoiden tulojen ja menojen rakentuminen

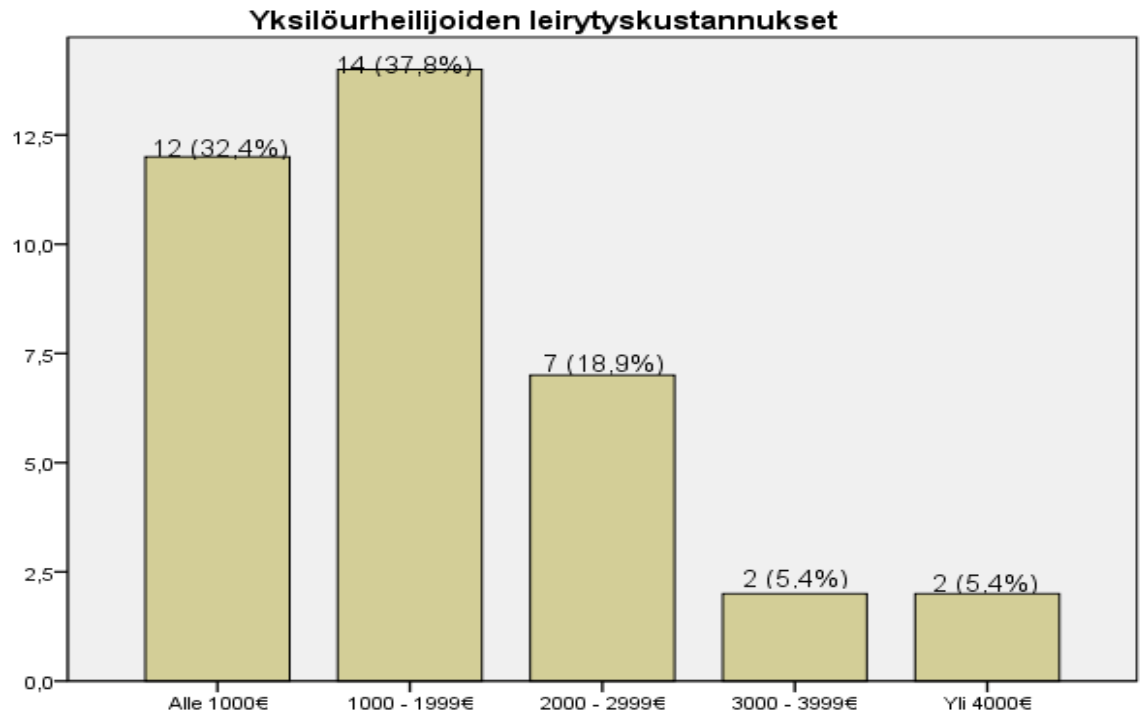
Kuvio 11. Yksilöurheilijoiden sponsorointitulot kokonaisuudessaan

Yksilöurheilijoiden sponsoriavustukset koostuvat henkilökohtaisilta sponsoreilta saatavasta rahallisesta ja välineellisistä avustuksista. Rahaa urheilijat saavat urheiluseuroilta 0 – 2500€ (ka 308€) yrityksiltä ja muilta tukijoilta 0 – 5000€ (ka 916€) kauden aikana. Vaateavustuksia sai 12 urheilijaa niiden rahallisen arvon ollessa 100 – 1000€ (ka 350€). Välineavustuksia sai 13 urheilijaa 300 – 1500€ arvosta (ka 677€).

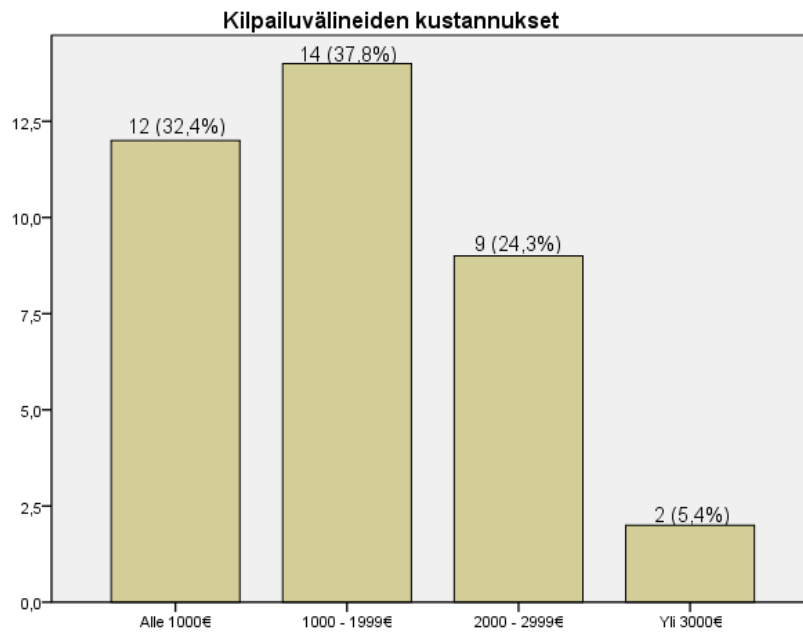
Kuvio 12. Yksilöurheilijoiden urheiluun käyttämät kokonaiskustannukset

Noin kolmanneksella yksilöurheilijoista urheiluun käytetyt kokonaiskustannukset jäävät alle 3000€ ja 74,1% kustannukset alittavat 9000€ keskiarvokustannusten ollessa 6685€. Vaihteluväli kustannusten suuruuksissa oli suuri. Palkattu valmentaja oli vain viidellä (5) urheilijalla ja heille maksettiin 360 – 1850€ (ka 682€) kauden aikana..

Kuvio 13. Yksilöurheilijoiden leirityskustannukset

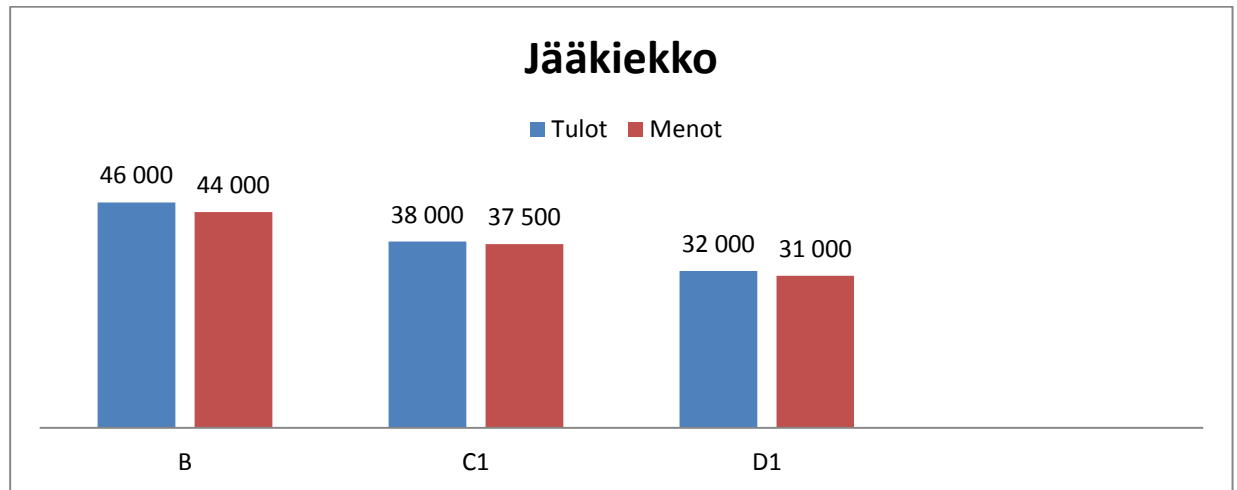
Leirityksiin yksilöurheilijat käyttivät rahaa keskimäärin (300 - 4350€) 1399€ kauden aikana. Matkustamiseen harjoitus- ja kilpailupaikoille rahaa kului keskimäärin 1362€. Vaihteluväli matkustuskustannuksissa oli kuitenkin suuri, sillä eniten käyttäneeltä maastohiittäjältä kului 3200€ matkustamiseen kun vähiten rahaa käyttäneen lumilautailijan matkakulut olivat 500€ vuodessa. Maastohiittäjän matkakustannuksia nosti kotimaassa leireille ja kilpailuihin matkustaminen. Kustannuksia nostavat maamme pitkät välimatkat, sillä harvalla kohderyhmään kuuluvalla on vielä omaa autoa, joten vanhempien tai urheilijan täytyy matkustaa kaudenai- kana useita tuhansia kilometrejä päästäkseen kilpailu- tai leiripaikoille.

Kuvio 14. Yksilöurheilijoiden kilpailuvälinekustannukset

Kilpailuvälineisiin kului rahaa 0 – 3000€ (ka 1281€). 70,2% urheilijoista käytti alle 2000€ vuodessa kilpailuvälineisiin. Suurta vaihtelua selittää se, että kasvuvaiheessa erityisesti hiihtovälineitä täytyy uudistaa joka kausi, mutta kasvuvaiheen pysähtyessä välineitä pystytään käyttämään useamman vuoden ajan. 81,9% urheilijoista käytti alle 300€ vuodessa vaatteisiin ja muihin tekstiileihin. Oheisharjoitteluvälineisiin urheilijat käyttivät keskimäärin 424€ vuodessa.

6.2 Jääkiekon tulot ja meno

Kuvio 15. Jääkiekkjoukkueiden tulot ja menot

Joukkueurheiluseurat hankkivat tarvittavan rahoituksen suurimmaksi osaksi kausimaksujen kautta, sekä vapaaehtoistyöllä. Yritykset antavat sponsoriavustusta pääseuralle ja tällä avustuksella seura maksaa joukkueille peliasut, sarjojen osallistumismaksut ja valmentajien koulutuksen. Suomi sarjaa pelaavien B-juniorien pelikauteen kuului 42 peliä, joiden kokonaiskulut kauden aikana olivat 46 000€, josta kausimaksujen kautta kerättävä rahoitus oli 35 000€ (76%). Yksittäinen urheilija maksoi kausimaksuja seuralle noin 1600€ vuodessa. Loppuosan tarvittavasta rahoituksesta joukkue keräsi talkootyöllä tehdyillä varainkeruulla (10 000€) ja järjestämällä turnauksia (1000€). C1juniorijoukkueen tulot olivat 38 000€ ja menot 37 000€ kauden aikana, pitäen sisällään 34 peliä yhden pelaajan kausimaksujen suuruus oli 1300€. D1 juniorijoukkueiden kaudenaikaiset kulut olivat 31 000€ käsittäen 27 ottelua. Joukkueen tulot olivat yhteensä 32 000€ ja ne jakaantuivat suunnilleen samansuuruisiin osiin edellisten joukkueiden kanssa.

Joukkueiden menot jakaantuivat kaikilla joukkueilla samanlaisesti. Suurimpana kustannuseränä olivat joukkueiden matkustamisesta aiheutuvat kustannukset. Suomi sarjaa pelanneen B-junioireilla matkustamiseen kului rahaa 30 000€ (65% kokonaiskustannuksista) kauden aikana, summa koostui linja-auto yhtiölle maksettavista kuljetuksista. Joukkueen ruokailut

maksoivat 3000€ (6,5 %) ja turnausmatkoilla yöpymiset 4000€ (8,7%) vuodessa. Joukkueen valmentajille maksettiin 5000€ (10,9 %) kaudessa valmennuksesta.

Yksittäiselle urheilijalle suomi sarjaa pelanneessa B-juniorijoukkueessa kertyy kuluja kauden aikana kokonaisuudessaan 3620€. Kustannukset koostuvat joukkueen kausimaksuista 1600€ (49,7 % kokonaiskustannuksista), 1500€ (41,4%) välinehankinnoista, seuran jäsenmaksusta ja kilpailulisenssistä 300€ (8,3%), sekä 220€ (6,1%) oheisharjoittelu välineistä.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön merkittävimmät tulokset kertovat millaisia rahallisia panostuksia Vuokatti urheiluakatemian nuoret urheilijat ovat lajiinsa käyttäneet kauden 2012 – 2013 aikana. Tutkimukseen osallistui 61 urheilijaa jotka edustivat yhdeksää eri yksilölajia ja kolmea joukkuelajia. Joukkuelajiseuroille tarkoitettuun kyselyyn vastasi 4 jääkiekkjoukkuetta. Tutkimus kertoo tilastollista faktaa siitä mistä urheilijoiden tulot ja menot ovat rakentuneet.

Urheilijoiden saamat tulot ja menot koostuvat niistä muuttujista joita kyselylomakkeen avulla tutkittiin. Urheilijoiden keskeisimmät menot aiheutuvat yksilölajien osalta välinehankinnoista ja leirityksestä aiheutuneista kustannuksista. Muut menot aiheutuivat matkustuskustannuksista, valmentajamaksuista, vaatehankinnoista, oheisharjoitteluvälineistä ja muista valmentautumiseen liittyvistä kuluista. Jääkiekkoilijoiden suurimmat kustannukset aiheutuivat joukkueiden kausimaksuista ja välinehankinnoista. Muita kustannuksia aiheuttivat oheisharjoitteluvälineet sekä lisenssimaksut. Urheilijoiden tärkein tulonlähde on vanhemmilta saatava rahallinen avustus. Yksilölajien urheilijoilla oli tavallisempaa saada suoraa rahallista avustusta mitä jääkiekkoilijoilla. Tutkimukseen osallistuneista nuorista yksikään ei saanut vielä olympiakomitean, opetus- ja kulttuuriministeriön tai lajiliiton rahallista tukea valmentautumiseensa.

Tulosten mukaan kyselyyn vastanneiden Vuokatin urheilulukion oppilaiden valmentautumiseen käyttämä rahamäärä oli yksilölajeissa keskimäärin 6685€ ja joukkuelajeissa 3620€. Tulopuolella yksilölajien urheilijat ilmoittivat saavansa ulkopuolisia sponsoriavustuksia keskimäärin 1729€ arvosta ja joukkuelajien urheilijoilla ulkopuolinen sponsoriraha menee pääseuralle. Saaduilla sponsoriavustuksilla maksetaan joukkueiden peliasuja, tuomaripalkkioita ja sarjamaksuja. Kyselyyn vastanneista urheilijoista jokaisella kulut olivat suuremmat kuin tulot.

Yksilölajien urheilijat ja heidän vanhempansa sijoittavat keskimäärin 4956€ kauden aikaan omaa rahaa urheilijan harjoitteluun ja kilpailutoimintaan. Summaa nostavat maastohiihtäjien korkeat kustannukset. Jääkiekkoilijoilla henkilökohtaisten sponsoriavustusten puuttuessa urheilijan ja hänen vanhempiansa maksettavaksi jää keskimäärin 3620€ vuodessa.

8 POHDINTA

Tässä osiossa on kuvailtu opinnäytetyöprosessia kokonaisuudessaan. Aluksi on esitetty tuloksiin vaikuttaneita tekijöitä ja pohdittu tutkimuksen luotettavuutta. Osion lopussa on pohdittu opinnäytetyön tekijän ammatillista kehittymistä ja ehdotettu jatkotutkimusaiheita.

8.1 Yksilö ja joukkuelajien väliset kustannuserot

Perheiden tekemä vapaaehtoistyö urheiluseuroissa oli huomattavasti yleisempää joukkuelajeja harrastavissa perheissä verrattuna yksilölajeja harrastaviin perheisiin. Joukkuelajia harrastavat perheet tekivät 27 % enemmän vapaaehtoistyötä, yli 50 tuntia vuodessa, verrattuna yksilölajien perheisiin. Eroa voidaan selittää joukkueurheilussa tehtävällä vapaaehtoistyöllä. Sillä pienennetään lajien kustannuksia ja niihin lasketaan yleisesti enemmän asioita mitä yksilöurheilun puolella. Esimerkiksi joukkueurheilussa huoltajana toimivat henkilöt tekevät vapaaehtoistyötä joukkueen eteen kilpailumatkoilla kun yksilöurheilijan vanhempi ei koe tekevänsä vapaaehtoistyötä kuljettaessaan lastaan kilpailuihin.

Jääkiekossa suurimman yksittäisen kustannuksen (30 000€) aiheutti joukkueen matkustaminen pelipaikoille eli yhdelle pelaajalle maksettavaa tulee noin 1100€. Kilpailuvälineet maksavat keskimäärin 1500€ kaudessa ja joukkueelle maksettavat kausimaksut ovat 1600€ vuodessa.

Yksilölajeissa matkustuskustannukset aiheuttivat keskimäärin 1360€ suuriset menot, summaa nostaa erityisesti maastohiihtäjille aiheutuvat matkustuskustannukset jotka nostavat kaikkien yksilölajien keskiarvoa ylöspäin.. Yksilöurheilussa leiritykset (ka 1399€) ja välinehankinnat (ka 1121€) ovat matkustamisen ohella suurimpia menoeriä. Puronaho (2007) sai omassa tutkimuksessaan hiihtäjien keskimääräisiksi menoiksi noin 6000€, joka on samansuuntainen oman tutkimukseni kanssa (6685€) ottaen huomioon yleisen hintojen nousun viimeisen kuuden vuoden aikana. Saamiani tuloksia saattaa nostaa myös kohdejoukon valinta (urheiluakatemia) sillä siihen valikoitui kovempitasoisia urheilijoita mitä Puronahon yleisen kohdejoukon otannassa oli.

Yleensä ajatellaan että jääkiekon harrastaminen on kallista mutta saamieni tulosten pohjalta, (Liite 5) sekä maastohiihto että ampumahiihto ovat keskimääräistä kalliimpia kuin jääkiekko. Tämä saattaa johtua kustannusten jakautumisesta tasaisemmin joukkueurheilijoiden sisällä, jossa vapaaehtoistyöllä hankitaan merkittäviä summia (10 000€) rahaa joukkueen kustannusten kattamiseksi. Vapaaehtoistyön osuutta yksilölajeissa kompensoidaan henkilökohtaisilla sponsorituloilla. Maastohiitäjät saavat ylivoimaisesti eniten sponsorituloja mutta tarkasteltaessa menojen ja tulojen suhdetta huomataan, että saamieni tulosten perusteella lumilautailijoilla jäisi 2000€ kaudessa ylimääräistä rahaa käyttämättä. Tämä aiheutuu kahden urheilijan ilmoittamista suurista väline- ja vaateavustuksista, jotka nostavat urheilijoiden tulopuolta merkittävästi.

8.2 Luotettavuus

Tutkimuksen validiteetti eli mittauksen luotettavuus täytti melko hyvin odotukset. Vastauksen luotettavuuden osalta yksittäinen tärkein tekijä oli kuinka hyvin vastaajat jaksoivat keskittyä ja kuinka todenmukaisesti he vastasivat kysymyksiin (vastauksen todenmukaisuutta ei pysty todistamaan). Kyselyyn tulleet vastaukset annettiin niin kotikoneilta, jolloin se pystyttiin suorittamaan vanhempien kanssa, kuin valvotusti Sotkamon urheilulukion luokkatilassa. Kyselyohjelma rekisteröi vastaamiseen käytetyn ajan. Molemmissa tapauksissa vastaamiseen kuluneet ajat olivat suunnilleen yhtä pitkiä, jolloin vastauksen voidaan olettaa olevan melko rehellisiä ja yhtä luotettavia. Kokonaisuuden kannalta kannattaa kuitenkin muistaa että nuorten urheilijoiden tulojen menojen rakentuminen pohjautuu enemmän arvioihin kuin todellisiin faktoihin. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkimuksesta saatavat tulokset ovat enemmänkin suuntaa-antavia kuin täydellistä faktatietoa.

Koska kyseessä oli kyselytutkimus, oli ensiarvoisen tärkeää tutkia validiteettia niin että huomataan ovatko vastaajat käsittäneet kyselylomakkeen kysymykset samalla tavalla kuin tutkija on ne tarkoittanut. Tutkimuksessa mukana olleissa kysymyksissä ja niiden järjestyksessä oli mahdollisuuksia tulkintaeroille, mitkä vaikuttivat tutkimuksen validiteettiin. Opinnäytetyön kvantitatiivisen tutkimuksen validiteetti on edellisistä huomioista huolimatta melko hyvä. Tutkimus mittaa sitä, mitä sen on tarkoituskin mitata, eli Vuokatti urheiluakatemia nuorten urheilijoiden tuloja ja menoja. Tutkimuksen kysymykset oli valittu koskemaan niitä aihealueita, joihin toimeksiantaja halusi vastauksia.

Vastausten joukossa esiintyi pieni määrä vastauslomakkeita, joiden kaikkia tietoja ei voitu ottaa huomioon niiden puutteellisten kohtien vuoksi. Tällaisia olivat lomakkeet, joissa oli jätetty vastaamatta joihinkin

8.3 Vapaapohdinta

Kysymyslomakkeessa oli 33 kysymystä. Kysymysten suuri määrä saattoi heikentää vastaajien keskittymistä ja vaikuttaa siten omalta osaltaan luotettavuuteen. (Heikkilä 2008, 47-54.) Kysymyslomakkeen huolelliseen täydentämiseen meni aikaa noin 10 - 25 minuuttia, riippuen vastaajien ennakkovalmistautumisesta. Toisen kyselylomakkeen (Liite 2) suuntasin joukkueurheiluseuroille, joilta odotan saavani tarkempia kokonaistietoja joukkueiden tuloista ja menoista koska yksittäisellä urheilijalla ei uskoakseni ole tietoa koko joukkueen kustannusrakenteesta.

Tutkimuksessa saadut tulokset osoittavat että yksilölajien harrastamisesta aiheutuvat kustannukset ovat selvästi jääkiekkoa korkeammat. Yksilöurheilijat kuitenkin saavat enemmän sponsoritukea yksityisiltä sponsoreilta, tämä tasoittaa kokonaismenoja niin että yksilöurheilijoille jää keskimäärin 1336€ enemmän kustannuksia mitä joukkueurheilijalle. Täytyy kuitenkin muistaa että yksilöurheilijoiden välillä tulot ja menot vaihtelevat todella paljon. Vähäisten vastaajien vuoksi ampumahiihdon ja lumilautailun vertaaminen jääkiekkoon ja maastohiihtoon ei anna todenmukaisia tuloksia koska yhden vastaajan suuret tulot tai menot muuttavat kaikkien vastaajien keskiarvoa merkittävästi.

Tulokset osoittavat hyvin sen että vielä toisella asteella opiskeleva nuori urheilija on käytännössä täysin riippuvainen vanhemmilta ja yksittäisiltä sponsoreilta saatavasta taloudellisesta tuesta, sillä yksikään tutkimukseen osallistunut urheilija ei ilmoittanut saavansa taloudellista tukea lajiliitolta tai olympiakomitealta Yli neljäntuhannen euron rahallinen panostus kansallisen tason kilpaurheilijaan ei ole kuitenkaan mikään pieni panostus keskituloisellekaan perheelle. Selvää yhteyttä perheiden bruttotulojen ja urheilulajivalintojen välille on hankala saada. Saatujen tulosten (Liite 6) mukaan näyttää siltä että ampumahiihtoon ja lumilautailuun valikoituisi hieman parempitulosten perheiden lapsia. Maastohiihtoon ohjautuisi urheilijoita hieman keskituloista paremmin ansaitsevista perheistä ja pesäpalloon hieman keskituloista

heikommin ansaitsevista perheistä. Pesäpallon suosio matalatuloisissa perheissä saattaa joutua sen matalista väline- ja tekstiilikustannuksista.

Kyselyyn vastasi selkeästi eniten maastohiihdon ja jääkiekon harrastajia, tämä ei liene sattumaa sillä nämä kaksi lajia ovat hyvin arvostettuja lajeja kulttuurissamme ja niistä olemme tottuneet odottamaan arvokisamenestystä. Sponsoritkin ovat huomanneet näiden kahden lajin medianäkyvyyden ja siksi ne ovat suosittuja sponsoroinnin kohteita. Suurin osa nuorisourheiluun sijoitetuista sponsorointi avustuksista annetaankin hyvästä tahdosta ilman sen suurempaa tuotto odotusta. Jokainen näistä euroista on erittäin tärkeä niin yksilöurheilijalle kuin joukkueellekin, sillä ne pudottavat jatkuvasti kasvavia nuorisourheilijan kustannuksia ja lisäävät heikompituloisten perheiden kynnystä tarjota lapsilleen mahdollisuus osallistua kilpaurheilutoimintaa.

Suomalaisessa huippu-urheilujärjestelmässä on kiinnitetty aikaisempina vuosina erityistä huomiota urheilun ja opiskelun yhdistämiseen. Järjestelmämme kannustaa urheilijoita jatkokoulutuspaikkojen ja jopa ammatin hankkimiseen urheilun ohessa. (Merikoski-Silius 2005, 18 – 23) Urheiluakatemioiden rooli on olla tukeva organisaatio ja tarjota urheilua tukevia palveluita. Tähän on selvästi tarvetta sillä vain viisi yksilölajienurheilijaa ilmoitti maksavansa valmentajalleen palkkaa, luku kertoo paljon siitäkin kuinka moni valmentaja tekee työtään talokoo periaatteella ja selvästä tarpeesta ammattivalmentajia kohtaan. Vastauksista selvisi myös, että kovin harva toisen asteen urheilija on vielä verkostoitunut ja haalinut ympärilleen tukiverkon hieroijista, lääkäreistä, fysioterapeuteista tai ravitsemusalan asiantuntijoista. Onneksi tähän tarpeeseen Vuokatti urheiluakatemiolla on tarjota urheilijoilleen ammattimaista valmennusta ja muita tukipalveluita.

8.4 Jatkotutkimusaiheita

Tässä tutkimuksessa saatiin tilastollista tietoa muutaman lajin osalta Vuokatti urheiluakatemi-an urheilijoiden tuloista ja menoista. Valitettavasti tutkimusaineisto jäi monen lajin osalta todella pieneksi. Tutkimusta tulisi laajentaa siten että siihen saataisiin enemmän vastaajia useammasta lajiryhmästä. Tässä yhteydessä ei ollut mahdollista selvittää joukkueurheiluseurojen saaman yksityisen sponsorirahan suuruutta. Tulevaisuudessa joukkueurheilijoiden osalta olisi hyvä keskittyä tulorahoituksen tarkempaan seurantaan. Mielenkiintoista olisi myös selvittää vielä syvällisemmin eri urheilulajien kustannusrakenteita ja kuinka moni urheilija lopettaa kil-

paurheilun toisen asteen opintojen aikana tai välittömästi sen jälkeen ja vaikuttaako kustannusten nousu lopettamispäätöksiin. Lisäksi olisi ollut hyödyllistä tietää kuinka paljon urheilijat käyttävät urheiluakatemian tukipalveluita hyödykseen ja mikä niiden rahallinen ja käytännön hyöty urheilijalle on?

8.5 Yhteenvedo ja ammatillinen kehittyminen

Koulutusohjelmamme kompetenssiin yhteiskunta-, johtamis- ja yrittäjäosaamisen kompetenssiin liittyen tavoitteenani oli kasvattaa ymmärrystä kilpaurheiluun liittyvien kustannusten kokonaismäärästä ja rahoitusmalleista nykyajan yhteiskunnassa. Opinnäytetyön kautta ymmärsin mistä urheiluseurat ja urheilijat hankkivat tarvitsemansa rahoituksen. Tätä tietoa voin tulevaisuudessa hyödyntää toimiessani urheiluseuroissa, sekä omassa valmennustyössäni

Ammattikorkeakoulun osalta yhteistyö Vuokatti urheiluakatemian kanssa syventyi opinnäytetyöni kautta. Ammattikorkeakoulu pystyi tarjoamaan, tekemäni tutkimuksen kautta, kehittämismahdollisuuden Vuokatti urheiluakatemialle ja tuki alueellista kehittymistä.

Saatujen tulosten perusteella toisella asteella opiskelevien Vuokatti urheiluakatemian urheilijoiden kustannukset ovat selvästi tuloja suuremmat ja urheilijoiden vanhemmilla on pääasiallinen vastuu kustannusten maksamisessa. Tutkimusten tuloksia voidaan hyödyntää tulevaisuudessa Vuokatti urheiluakatemian stipendi rahaston tukisummia ajateltaessa. Opinnäytetyötä voidaan hyödyntää osana urheiluakatemiahankkeen raportointia ja siitä saatavia tietoja voidaan käyttää urheiluakatemian jatkorahoitushakemuksessa.

Lahjakkaat ja määrätietoisesti harjoittelevat nuoret urheilijat omaavat kaikki mahdollisuudet nousta maailman huipulle. Huipulle pääsy vaatii vuosien pitkäjänteistä harjoittelua ja omistautumista lajilleen. Pitkäjänteisellä työllä urheilija kasvaa ammattuurheilijaksi saavuttaen lajissaan vaadittavat fyysiset, psyykkiset, ja tekniset edellytykset. (Forsman ja Lampinen 2008.) Tällä raskaalla ja periksiantamattomalla työllä ei ole pohjaa mikäli urheilijalla ei ole käytettävissään riittäviä resursseja. Taloudellisia esteitä urheilemiselle ei saisi olla. (Kalliopuska, Nykänen ja Miettinen 1996, 105 – 108).

Yhteiskunta pitää hyväksyttävänä urheilun kustannusten jatkuvasta noususta ja että nuorilla, huipulle tähtäävillä urheilijoilla kuluu suuria summia rahaa valmentautumiseen. Suomalaisten mielestä huippu-urheilu nähdään maamme identiteettiä vahvistavana asiana. Tämän vuoksi yhteiskuntamme on valmis tukemaan rahallisesti, sekä rakentaen harjoittelupaikkoja näille huipulle tähtääville urheilijoille. Sponsoreilta ja yhteiskunnalta saatavalla tuella on ensiarvoisen tärkeä merkitys nuorten huipulle tähtäävien urheilijoiden harjoittelussa. (Kaski 2006, 21–23.)

Kaikista huipulle tähtäävistä urheilijoista ei tule maailmanmestareita tai NHL pelaajia. Niille, jotka eivät onnistu nousemaan maailman huipulle omassa lajissaan urheilu tarjoaa arvojen ja kokemusten perustan, jolle on hyvä rakentaa tasapainoisen elämän kulmakivet.

LÄHTEET

- Alaja, E. 2000. Arpeliä? Urheilumarkkinoinnin käsikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Alaja, E. 2001. Summapeliä! – Sponsorointiyhteistyön käsikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Alaja, E. & Forssel, C. 2004. Tarinapeliä. Sponsorin käsikirja. Sponsorointiyhteistyön perusteet ja käytännön toimintaohjelma. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Anttila, M. & Iltanen, K. 2001. Markkinointi. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Forsman, H. & Lampinen, K. 2008. Laatu käytännön valmennukseen – oleellisen oivalta-
minen tärkeää. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Gratton, C. & Taylor, P. 2000. Economics of Sport and Recreation. London: Spon Press
- Gröhn, T. & Riihivuori, T-P. 2008. Urheiluakatemit osana suomalaista huippu-
urheilujärjestelmää – urheilun ja opiskelun yhdistäminen korkea-asteella. Liikuntapedagogii-
kan pro gradu –tutkielma. Jyväskylän yliopisto
- HarvestMVA. Kuva1 ja Kuva2 Suomen kartta. Viitattu 25.10.2013.
<http://www.harvest.fi/suomi.html>
- Heikkilä, T. 1998. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Oy Edita Ab.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki:
Tammi
- Kalliopuska, M., Nykänen, H & Miettinen, P. 1996. Voittoon, huipulle! Forssa: Nordmanin
kirjapaino Oy.
- Karvonen, L. & Suomela, K. 1996. Urheilulukiolaisen koulutus, ammatti ja urheilu-ura – ur-
heilulukion seurantutkimus. Jyväskylän yliopisto. Liikuntapedagogiikan pro gradu –tutkielma.

Kaski, S. 2006. Valmentautumisen psykologia kilpa- ja huippu-urheilussa. Helsinki: Edita Prima Oy.

Kauppinen, E. 2011. Etelä-Savon Urheiluakatemia toimintamalli. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Viitattu 7.1.2013. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2011060310872>

KIHU 2006b. Kilpaurheilijat kuluttavat rahaa liikuntaan huomattavasti enemmän kuin muut liikkujatyypit. Viitattu 7.1.2013. http://www.kihu.fi/faktapankki/faktaalueet/tulostus.php?id=134&otsikko=Rahavirrat_urheilijat.

Luoma, E. 1991. Urheilulukiot tulleet jäädäkseen. Opettaja 86, 12 - 13.

Lämsä J., Merikoski-Silius T. & Härkönen A. 2009. Urheiluakatemia-artikkeli: Urheiluakatemian tukea opiskeluun ja huippu-urheiluun. Liikunta & Tiede –lehti. 2 – 3.

Metsämuuronen, J. 2000. Tilastollisen kuvauksen perusteet. Viro: Jaabes OU.

Metsä-Tokila, T. & Keskitalo, R. 2002. Urheilulukioista urheiluakatemioihin? Liikunta & Tiede 4/2002, 29 - 30.

Metsä-Tokila, T. 2001a. Koulussa ja kentällä -vertaileva tutkimus huipulle tähtäävän urheilun ja koulutuksen yhdistämisestä. Turun yliopisto. Koulutussosiologian tutkimuskeskuksen raportti 55. Turku: Painosalama OY

Mullin, B. J., Hardy, S. & Sutton, W. A. 1993. Sport Marketing. USA: Human Kinetics Publishers.

Olympiakomitea. 2006. Urheiluakatemit tukevat suomalaisen huippu-urheilijan uraa. Viitattu: 4.11.2012. <http://www.noc.fi/?x2008=11224>

Opetus- ja Kulttuuri Ministeriö. 2012. Urheilija-apurahat. Viitattu 4.1.2013. http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2012/01/kesalajien_urheilija_apurahat.html?lang=fi

Puronaho, K. 2006. Liikuntaseurojen lasten ja nuorten liikunnan markkinointi. Tutkimus lasten ja nuorten liikunnan tuotantoprosessista, resursseista ja kustannuksista. University of Jyväskylä.

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/13217/9513925587.pdf?sequence=1>

Puronaho, K., Sajasalo, P., Näsi, J., Pätsi, M., Lax, M., Glan, V & Matilainen, P. 2000. Mitä liikunta ja urheilu merkitsevät talouselämässä? Haasteena huomisen hyvinvointi – Miten liikunta lisää mahdollisuuksia? Jyväskylä: LIKES.

Suomen Liikunta ja Urheilu ry 2010. Liikunnan talous. Suomen Liikunta ja Urheilu ry. Viitattu 4.1.2013. http://www.slu.fi/liikuntapolitiikka/liikunnan_talous2/

Suomen Olympiakomitea. 2011. Olet oman laivasi kapteeni. Viitattu 5.11.2012. <http://www.huippu-urheilija.fi/urataidot/taloudenhoito/>

Suomen Olympiakomitea. 2012. Olympiakomitean tukiurheilijat 2012-2013. Viitattu 4.1.2013. http://www.noc.fi/huippu-urheilu/olympiakomitean_tukiurheilijat/

Suomen Olympiakomitea. Kuva3 urheiluakatemiosta. Viitattu 22.10.2013. <http://www.noc.fi/huippu-urheilu/urheiluakatemiaohjelma/>

Tilastokeskus. 2010. Tietokanta. Viitattu 11.1.2013. <http://www.stat.fi/tup/tilastotietokannat/index.html>

Tuominen, M., & Tanskanen, P. 2007. Hyödynnä tavaramerkkiäsi lisensoiden. Helsinki: Mainostajien Liitto

URA-työryhmän muistio opetusministeriölle. 1999. Viitattu 11.1.2013. http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/1999/8/tyoryhma_urheiluuran_ja_koulutuksen_yhdistamista_tehostettava?lang=fi

Urheiluakatemioiden valtakunnallinen kehittämisohjelma 2010 - 2013. 2012. Viitattu 31.12.2012. http://www.kihu.jyu.fi/tuotostiedostot/julkinen/2009_lam_urheiluaka_sel76_95554.pdf

Vanni, M. 2003. Kulttuurielämykset sponsorointikohteina. Vantaa: WSOY.

Vesterinen, K. 1997. Ammattimainen urheilu ja aatteellinen toiminta määriteltävä. Liikunnan ja urheilun maailma.. 7.

Viitanen, M. 1992. Urheilulukiolainen opiskelee urheilijana. Liikunta ja tiede 29. 18

Vuokattiurheiluakatemia. 2013. Hanke. Viitattu 11.1.2013. Saatavilla:
<http://vuokattiurheiluakatemia.fi/hanke/>

Vuokko, P. 2003. Markkinointiviestintä – Merkitys, vaikutus ja keinot. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Yli-Luoma, P. 2004. Johdatus kvantitatiivisiin analyysimenetelmiin. Sipoo: IMDL Oy.

LIITTEIDEN LUETTELO

Liite 1: Urheilijoiden kyselylomake

Liite 2: Joukkueurheiluseurojen kyselylomake

Liite 3: 1. Ennakkokirje akatemiaurheilijoille

Liite 4: 2. Ennakkokirje akatemiaurheilijoille

Liite 5: Urheilijoiden tulo ja menoerittely

Liite 6: Perheiden bruttotulojen vaikutus lajivalintaan

Hyvä akatemiaurheilija

Vuokatti urheiluakatemia haluaa yhdessä Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa selvittää urheilijoiden kustannuksia omissa lajeissaan kehittääkseen suomalaista huippu-urheilua ja urheiluakatemiatoimintaa tulevaisuudessa.

Tämän viestin lopussa on linkki kyselyyn, johon toivomme Sinun vastaavan. Kysely on suunnattu toisen asteen oppilaitoksissa opiskeleville urheilijoille ja heidän vanhemmilleen. Kyselyn tavoitteena on saada tietoa eri urheilulajien urheilijoiden urheiluun liittyvistä tuloista ja menoista. Vastauksiasi käytetään urheiluakatemiatoiminnan kehittämässä ja opinnäytetyön aineistona. Vastauksesi on erittäin tärkeä!

Vastaa jokaiseen kysymykseen huolellisesti. Kyselyyn menee vain noin 10 – 15 minuuttia. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti Kajaanin ammattikorkeakoululla eikä yksittäisen urheilijan vastauksia käsitellä erikseen. Vain tilastollisesti saadut tutkimustulokset julkaistaan.

Vastaathan mahdollisimman pian, kuitenkin 29.3.2013 mennessä! Mikäli linkin avauksessa ilmenee ongelmia niin ota yhteyttä: slo9stuomasp(at)kajak.fi.

Kiitoksia vaivannäöstäsi jo etukäteen.

Vuokatti urheiluakatemia

Leena Rusanen, projektipäällikkö vuokatti urheiluakatemia, sekä Tuomas Parhiala Kajaanin ammattikorkeakoulun opiskelija.

1. Urheilijan ikä (Rasti oikeaan kohtaan) ( )14, ( )15, ( )16, ( )17, ( )18, ( )19
2. Urheilijan sukupuoli Mies ( ) Nainen ( )
3. Urheilulaji jääkiekko ( ), maastohiihto ( ), lumilautailu ( ), jalkapallo ( ), salibandy ( ), pesäpallo ( ), ampumahiihdon ( ), mäkihyppy ( ) , uinti ( ), yhdistetty( ),

( ) Muu, mikä _____

4. Kilpailukauden pituus (kk/vuosi) _____

Kilpailutapahtumien määrä (kpl/vuosi) _____

5. Toiminnan kilpaurheilullinen taso

Yksilöurheilijat

( ) Kansainvälinen taso ( ) SM-taso tai vastaava ( ) piiri-/aluetaso ( ) paikallistaso

Joukkueurheilijat

( ) Liiga taso / vastaava ( ) 1 Divari / vastaava ( ) 2 Divari / vastaava

( ) A Nuoret ( ) B1 Nuoret 17v. / vastaava ( ) B2 Nuoret 16v. / vastaava ( ) C1 Nuoret 15v. / vastaava

6. Perheen bruttotulot vuodessa ( ) alle 35.000 € ( ) 35.001-47.500 € ( ) 47.501-60.000 € ( ) 60.001-75.500 € ( ) Yli 75.501 €

7. Koko perheen vapaaehtoistyö urheiluseurassa kauden aikaan

( ) alle 30h, ( ) 31-50h, ( ) 51-70h, ( ) 71-90h, ( ) yli 90h

Sponsorointi avustukset

8. Yritysten / yksityisten antama rahallinen avustus

€/vuosi _____

9. Urheiluseuran rahallinen avustus

€/vuosi _____

10. Olympiakomitean rahallinen avustus

€/vuosi _____

11. Opetusministeriön urheilija-apuraha

€/vuosi _____

12. Lajiliiton / vastaavan rahallinen avustus

€/vuosi _____

13. Urheiluliikkeen / vastaavan alennusprosentti _____ %

Käytä materiaali avustuksissa tavarantoiminnan ovh. hintaa

14. Tekstiili, jalkine /vastaava avustus

€/vuosi _____

15. Harjoittelu- ja kilpa-urheiluväline avustus

€/vuosi _____

16. Muu materiaali avustus

Avustus _____

€/vuosi _____

Pakolliset maksut

17. Jäsenmaksu

€/vuosi_____

18. Lisenssimaksut

€/vuosi_____

19. Vakuutus, jos ei kuulu edellisiin

€/vuosi_____

20. Kuukausimaksut seuralle/joukkueelle/valmentajalle

€/vuosi_____

21. Muut pakolliset maksut

Maksu

_____;

€/vuosi_____

Yhteensä (€/vuosi)_____

Vanhempien osuus maksuista ( ) 55-64%, ( ) 65-74%, ( ) 75-84%, ( ) 85-94, ( ) yli 95%

Matkakulut

Arvioi matkakulut harjoitukseen

HUOM ! Jos kuljetukseen käytetään omaa autoa, kilometrihintana käytetään 1 €/km

(Esimerkki 1: etäisyys kotoa harjoituspaikalle 8 km, harjoitusten määrä vuodessa 200, kilometrihintana 1 €/km = 2 x 8 x 200 x 1 = 3200 €/vuosi)

22. Henkilöauto

€/vuosi_____

Bussi, juna tai muu julkinen liikenneväline

€/vuosi_____

Yhteensä**€/vuosi**_____

Vanhempien osuus maksuista ( ) 55-64%, ( ) 65-74%, ( ) 75-84%, ( ) 85-94, ( ) yli 95%

Kilpailut, turnaukset ja leirit

23. Kilpailu- ja/ tai turnauskulut, jotka maksetaan erikseen ja eivät sisälly lisenssi/

kuukausimaksuihin (Kokonaissumma on tärkeä, mutta yksilöi menot, jos voit)

a) Kilpailu- ja turnausmaksut (€/vuosi)

_____

b) Matkakulut (€/vuosi)

_____

d) Muut kulut (€/vuosi)

_____

Yhteensä (€/vuosi)

24. Leirikulut, mitkä maksetaan erikseen ja eivät sisälly lisenssi/kuukausimaksuihin

(Kokonaissumma on tärkeä, mutta yksilöi menot, jos voit)

a) Leirimaksut (€/vuosi)

_____

b) Matkakulut (€/vuosi)

_____

d) Muut kulut, mikä

_____

€/vuosi

_____

Yhteensä (€/vuosi)

_____

Vanhempien osuus maksuista ( ) 55-64%, ( ) 65-74%, ( ) 75-84%, ( ) 85-94, ( ) yli 95%

Liikuntavälineet ja tekstiilit

25. Lajin kilpailutoiminnan vaatimat pakolliset urheiluvälineet
€/vuosi_____

26. Lajin kilpailutoiminnan vaatimat pakolliset jalkineet/tekstiilit
€/vuosi_____

27. Pääasiassa oheisharjoitteluun tarvittavat urheiluvälineet
€/vuosi_____

30. Muut urheiluväline- tai tekstiilimenot

a) Muu, mikä _____

€/vuosi_____

b) Muu, mikä _____

€/vuosi_____

Yhteensä (€/vuosi)_____

Vanhempien osuus maksuista ( ) 55-64%, ( ) 65-74%, ( ) 75-84%, ( ) 85-94, ( ) yli 95%

Muut liikuntaharrastuksesta aiheutuvat menot

28. Lääkäri, fysioterapia tai lihashuolto, lääkkeet, lisäravinteet

€/vuosi_____

29. Lisävakuutukset

€/vuosi_____

Yhteensä (€/vuosi)_____

Vanhempien osuus maksuista ( ) 55-64%, ( ) 65-74%, ( ) 75-84%, ( ) 85-94, ( ) yli 95%

32. Miten harrastamisen kustannukset ovat kehittyneet viime vuosina?

1. Kasvaneet erittäin paljon ( )
2. Kasvaneet jonkin verran ( )
3. Pysyneet ennallaan ( )
4. Vähentyneet jonkin verran ( )
5. Vähentyneen erittäin paljon ( )

30. Mitkä kustannukset ovat mielestänne kasvaneet?

(1= merkittävin, 2= toiseksi merkittävin...)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

33. Ovatko harrastamisesta aiheutuvat kustannukset mielestänne (rasti ko. kohtaan)

1. Erittäin suuria ( )
2. Melko suuria ( )
3. Sopivia ( )
4. Melko pieniä ( )
5. Erittäin pieniä ( )

KIITOS VASTAUKSISTANNE

Seuroille/ joukkueurheiluun tarkoitettu kyselylomakepohja

1. Urheilulaji
jäähkiekko ( ), jalkapallo ( ), salibandy ( ), pesäpallo ( ), Muu, mikä _____
2. Joukkueen sarjataso
( ) 1 Divisioona / vastaava ( ) 2 Divisioona / vastaava
( ) A Nuoret / vastaava ( ) B1 Nuoret 17v. / vastaava ( ) B2 Nuoret 16v. / vastaava
( ) C1 Nuoret 15v. / vastaava
3. Kilpailukauden pituus (kk/vuosi) _____
4. Kilpailutapahtumien määrä (kpl/vuosi) _____

Joukkueiden tulot

5. Yritysten / yksityisten antama rahallinen avustus
€/vuosi _____
6. Urheiluseuran rahallinen avustus €/vuosi _____
7. Talkootyöllä kerättävä rahoitus €/vuosi _____
8. Perheiden kausimaksut €/Vuosi _____
9. Kilpailu, leiritys tai harjoitus toiminnan järjestämisen kautta saatava rahoitus
€/vuosi _____
10. Erikseen kerättävä rahoitus €/Vuosi _____
Muu, Mikä €/Vuosi _____ €

YHTEENSÄ €/Vuosi _____

Vanhempien osuus maksuista ( ) 55-64%, ( ) 65-74%, ( ) 75-84%, ( ) 85-94, ( ) yli 95%

Joukkueiden menot

Joukkueen kustannukset ovat kauden 2012-2013 aikana

11. Harjoitteluun liittyvät kustannukset liikuntatila vuokrat ym.
€/vuosi _____
12. Valmentajien koulutus / hallinnolliset kustannukset/vastaavat €/vuosi _____
13. Turnaus-/kilpailumatkat €/vuosi _____ (jos maksetaan erikseen, eivätkä sisälly lisenssi-/ kausimaksuihin)
14. Muu, mikä _____

€/Vuosi _____

YHTEENSÄ €/vuosi _____

Vanhempien osuus maksuista ( ) 55-64%, ( ) 65-74%, ( ) 75-84%, ( ) 85-94, ( ) yli 95%

Yksittäisen urheilijan kausittaiset kustannukset

15. Lajin kilpailutoiminnan vaatimat pakolliset urheiluvälineet

€/vuosi _____

16. Lajin kilpailutoiminnan vaatimat pakolliset jalkineet/tekstiilit

€/vuosi _____

17. Lajin oheisharjoitteluvälineet

€/vuosi _____

18. Lisenssimaksut €/vuosi _____

19. Vakuutus, jos ei kuulu edellisiin €/vuosi _____

20. Muu, mikä €/vuosi _____ €

YHTEENSÄ €/vuosi _____

Vanhempien osuus maksuista ( ) 55-64%, ( ) 65-74%, ( ) 75-84%, ( ) 85-94, ( ) yli 95%

1. Ennakkokirje akatemiaurheilijoille

Hyvät akatemiaurheilijat

Olen Kajaanin ammattikorkeakoulun liikunnanopiskelija ja selvittämässä Vuokatti urheiluakatemiaan pyynnöstä toisen asteen urheilijoiden urheiluun liittyviä kustannuksia. Urheiluakatemia tavoitteena on kehittää suomalaista huippu-urheilua ja urheiluakatemiatoimintaa.

Tulen lähettämään teille kahden viikon kuluttua sähköpostinne linkin, jonka kautta pääsette vastaamaan kyselyyn. Oheisesta liitetiedostosta löydätte tutkimuksen kysymykset, joihin voitte tutustua etukäteen. Toivonkin että miettisitte yhdessä vanhempienne kanssa kuluvan kilpailukauden 2012 - 2013 urheiluun käytettyjä menoja ja tuloja, jotta vastaaminen sujuisi mahdollisimman sujuvasti.

Jos tutkimukseeni liittyen tulee kysymyksiä niin voitte ottaa minuun yhteyttä: slo9stuomasp(at)kajak.fi

Terveisin,

Tuomas Parhiala

Kajaanin ammattikorkeakoulun opiskelija

2. Ennakkokirje akatemiaurheilijoille

Hyvät akatemiaurheilijat

Muistuttaisin ensi viikolla saapuvasta toisen asteen urheilijoita koskettavasta kustannusselvityksestä. Suomalaisen nuorisovaiheen huippu-urheilun ja urheiluakatemiatoiminnan kehittämisen kannalta on tärkeää, että miettisitte kuluvan kauden 2012 - 2013 tuloja ja menoja etukäteen, jotta vastaaminen sujuisi jouhevasti. Tutkimukseen osallistuminen on tärkeää, jotta voimme yhdessä kehittää suomalaista huippu-urheilua. Tutkimuksen kysymykset löytyvät oheisesta liitteestä.

Jos tutkimukseeni liittyen tulee kysymyksiä niin voitte ottaa minuun yhteyttä: [slo9stuomasp\(at\)kajak.fi](mailto:slo9stuomasp(at)kajak.fi)

Terveisin,

Tuomas Parhiala

Kajaanin ammattikorkeakoulun opiskelija

Liite 5. Yksilöurheilijoiden tulo ja meno erittely lajeittain.

Tulot	maks	min	ka	kh
Maastohiihto (n26)	5500	0	1478	1484
Ampumahiihto (n4)	1000	0	289	354
Lumilautailu (n7)	6045	0	806	1738

Menot	maks	min	ka	kh
Maastohiihto (n26)	16 800	2600	7347	4751
Ampumahiihto (n4)	5000	200	600	943
Lumilautailu (n7)	4000	700	996	1031

Liite 6. Perheiden bruttotulojen vaikutus lajivalintoihin

	Jääkiekko	Pesäpallo	Maastohiihto	Ampumahiihto	Lumilautailu	Yhdistetty	Muut lajit
Alle 35 000€	1	3	1	1			
35 000 - 47.500€	1	2	8	1			1
47.501 - 60 000€		4	7	1	1	1	2
60 001 - 75 500€		1	8	2	1		1
Yli 75 001€	2	4	2	2	2		
Yhteensä	4	14	26	7	4	1	4